

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) X. BUENOS AIRES, 27 DE OCTUBRE (OKTOBRA) DE 1939

Núm. (Štev.) 142

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.-; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Na podlagi zadnjih političnih dogodkov

Mnogo ljudi je na svetu, ne samo posameznikov, marveč tudi narodnih manjšin in posebno manjših narodov, ki so bili po vojni, posebno zadnjih deset let deležni največjega zapostavljanja, omalovaževanja in celo preganjanja od strani močnejših. To stanje se je le še stopnjevalo, dokler ni prišlo do vrhunca. Evropski narodi so v bojnem razpoloženju, dasi prava vojna še ni pričela.

Naj se obrne razmere tako ali tako, delavno ljudstvo ne more v nobenem slučaju ničesar izgubiti, niti narodne manjšine in tudi manjše države ne, kar nam potrjujejo one, ki so že padle kot robot močnejšim.

Med onimi, ki ne morejo v današnji zmedeni ničesar izgubiti pač pa vse pridobiti, so brezdvoma in celo v prvi vrsti primorski Slovenci in Hrvatje v Istri. Zato s posebnim zanimanjem sledijo razvoju dogodkov.

Nevdružne razmere, ki so postale vsak dan neznosnejše in obupnejše, je pospešila Rusija, ki je zapustila Anglijo in Francijo, ki sta že več let samo slepomišli. S tem je dala prosto roko nemškemu bojnemu razpoloženju, ki računajo, da si bodo z orožjem v roki priborili "prostor na solcu" kot je njih bojno geslo. S tem so sovjeti prisilili zvezni veseliti, da sta iz pasivne vojne politike prešli v realno akcijo, kajti ko je padla zadnja njuna varovanka Poljska, je bil začetek borbe njunih lastnih imperijalnih interesov.

Anglija in Francija sta torej v vojnem stanju napram Nemčiji, čeprav do večje in odločilnejše borbe še ni prišlo, dasi jo napovedujejo. Obenem pa sta obe velesili razvili silno časopisno propagando, kar jima za denar ni težko in sta zaeno vse diplomatske aktivnosti pogonili v polni tek. Prvi viden uspeh sta dosegli te dni s Turčijo, ki je z njima poleg trgovske pogodbe podpisala tudi vojaški dogovor.

Nekateri politični krogi smatrajo to za poraz Rusije in še posebej Nemčije in Italije. Rusija je baje zahtevala od Turčije naj ne dovoli angleškim in francoskim vojnim ladijam skozi dardanelsko in bosforsko ožino, ki so vrata med črnim in Sredozemskim morjem ter važnega trgovskega in vojnega strateškega pomena za Balkan in Malo Azijo. Praktično Rusija najbrže ni zahtevala od Turčije slepe politične pokorščine, a je nekaj mogla zahtevati v prid Nemčije, da je tako zadostila videzu političnega sporazuma. Vsekakor je Rusija naslovila na Turčijo prošnjo vrnitve nekaterih njenih bivših armenskih pokrajin, ki so sedaj pod Turčijo, a resnih posledic najbrže ne bo.

Če bi bila Turčija v vsem ugodila Rusiji, bi bilo zanjo zelo tvegano vprašanje bodočnosti, tembolj, ko so se hoteli na ta način tudi Nemci okoristiti in pritegniti Turčijo v konflikt s Francijo in Anglijo, kar Turčiji v sedanjih okoliščinah nikakor ni priporočljivo. Še vse bolj kot za Turčijo pa bi bilo to nevarno za balkanske države, ki bi bile tedaj prepustene posrednemu nacističnemu in komunističnemu političnemu pritisku, kar bi balkanskih narodov nikakor ne osrečilo, marveč bi jih pahnilo še v večjo zmedo in mizerijo. Kajti s tem bi bilo potisnjeno orožje v roke elementom, ki za svoj dejanja niso nikomur odgovorni, niti resničnemu ljudskemu hotenju in potrebam, niti svoji vesti. Zato je po našem mnenju Turčija v tem trenutku poleg sebi zagotovila tudi

Napoveduje se borba med Nemčijo in Anglijo

NEMČIJA NAPOVEDUJE VOJNO ANGLIJI, A Z DRUGIMI ŽELI MIR — NEMČIJA ZAHTEVA SVOJE BIVŠE KOLONIJE — PRIČAKOVATI JE VOJNO NA MORJU IN V ZRAKU, A NA KOPNEM SE NE BORBA ZA BALKAN

V torek je govoril v Gdanskem nemški zunanji minister Ribbentrop in je med drugim dejal, da če je že Nemčija res prisiljena v vojno bo tudi brez nadaljnjega šla. Predvsem je govoril o vojni na piko Anglijo in njenega ministrskega predsednika Chamberlaina, medtem ko je o Franciji in Združenih državah zelo vljudno govoril. Še posebej toplo pa je govoril o sovjetski Rusiji in je dejal da četudi nacistična Nemčija in sovjetska Rusija predstavljata vsaka svojo filozofijo in ki jo hočeta oba naroda dosledno izvajati, lahko vendar temu živita v dobrem sosedstvu. Značilno je, da je tudi Ribbentrop imenoval znani monakovski "mir" za največje Chamberlainovo izdajstvo in da nosi propast Poljske in vesti Anglija. Dalje je dejal minister, da Nemčija nima namena podjarmiti sveta ter da je nemške osvajaške politike v Evropi konec, kajti nemški narod je sedaj združen. Pač pa da Nemčija zahteva svoje kolonije. Miru ne bodo ponujali več. Angleži in drugi bodo spoznali svojo zaslepljenost. Nemčija pa da bo izšla zmagovita iz te vojne, ki jo Angleži hočejo.

General Milan Nedić, jugoslovanski vojni minister

balkanskim državam evolucionarno revolucijo, ki edina more uspešno in povoljno rešiti balkansko vprašanje. Balkanske države, h katerim spada tudi Jugoslavija, imajo sedaj veliko priložnosti, ki jo gotovo ne bodo zamudile, narodne, gospodarske in politične osamosvojitve. Nemčiji in Italiji, ki se sedaj posebno zadnja sili kot za nekako zaščitnico balkanskih narodov, je treba potisniti v njune meje. Če prav tolačimo zadnje dogodke se tudi v tem pravcu dela, v vsakem slučaju pa je Rusija najvažnejša činiteljica in edina naravna zaščitnica Balkana in še posebno slovanskih držav, kar se po vseh vidikih gotovo pri prizadetih državah poveste. Francija in Anglija morata k temu samo mnogo pripomoči, in je, kot smo prej rekli, zadržanje Turčije povsem na mestu. Narodi ne želijo ideoloških in imperijalističnih vojn, marveč mednarodno pravo v katerem je obstoj in varnost vsem zagotovljeno, česa tega doslej ni bilo.

Jugoslavija ima gotovo namen v tem odločilnem momentu izvršiti najprej svoje narodno zedinjenje in šele potem vse drugo.

Slovenci in Hrvatje imamo veliko upanja, da se bliža čas naše popolne rešitve in svobode.

V tem smislu je govoril nemški zunanji minister Ribbentrop. Nekateri politični krogi smatrajo ta govor tudi za zadnji opomin sprave, a v Londonu trdijo, da je Berlin zaprl vrata miru. Nemčiji da se ne bo posrečilo ločiti Francije od Anglije in da je dovolj znano mnenje severoamerikanecov o hitlerizmu.

Čeprav trdijo, da so nemški narod dobro pripravili in navdušili za vojno in da angleška propaganda ni dosegla uspeha ter da je nemška armada pripravljena za veliko vojno, je malo zgledov, da bo do prave vojne hitro prišlo. Francoska vojska se je že skoro popolnoma umaknila, kot je bilo predvidevati, iz "ozemlja nobenega", kot imenujejo prostor med Maginotovo in Sigfridovo črto, na Maginotovo črto. Tu bodo vojaki v podzemeljskih utrdbah, ki so lepo pripravljene, mirno igrali na karte in se po svoje zabavali. Nemci so pač jasno povedali, da se nimajo namena proti Francozom boriti in zadnji kot zglede ne bodo ravno silili v ogenj.

Nemčija se je torej odločila za vojno proti Angležem, ki ne more biti odločilna na kopnem, marveč na morju in v zraku. V tem smislu so zaenkrat nemški podmorniki vneto na delu ter pridno potapljaajo angleške parnike, a po drugi strani tudi Angleži ne držijo križem rok. Četudi so na morju v veliki premoči Angleži so vseeno Nemci v svojem zagrizenem fanatizmu zelo resen njihov tekmeec, ki so v stanu s svojo zelo razvito vojno industrijo vzdržati dovolj časa, če se jim posreči na kopnem ohraniti mir. Tako tudi Nemčija računa ter je mnenja, da bo prisilila Anglijo h kapitulaciji in da bo sama ponudila nemške bivše kolonije nazaj. Poleg na morju napoveduje Nemčija Angliji velik boj tudi v zraku.

Medtem pa se izigrava hud politični boj na Balkanu, pri katerem se čuti najbolj prizadeta Italija. Italijansko časopisje tega nič ne pri-

kriva ter piše, da veže Italijo z Balkanom mnogo več kot zgolj gospodarski odnosi, posebno ker da je z Albanijo sedaj direktno vezana nanj. Časopisje sicer računa na velikodušnost in pravičnost Rusije ter se hudeje na Anglijo, ki jo na vsak način hoče pridobiti na svojo stran, kar pa da Rusija gotovo ne bo napravila. Resnica pa je ta, da je Italija zašla v veliko stisko iz katere sama ne ve, kako bi se izmotala.

Nedvomno ima Rusija vedno več vpliva na Balkanu, česar se balkanske države več ali manj celo veselijo. Saj so bile že skoro na potu v žrelo fašističnega in nacističnega apetita in ekspanzije. Nemčija in Italija to dobro razumeta, a si zaenkrat nemoreta pomagati. Vsekakor pa je Italija mnogo bolj prizadeta nego Nemčija. Odtod tudi nje strah. Italija namreč na resnično prijateljstvo Jugoslavije ne more računati, dokler ji ne vrne njene manjšine. In prav tako ima tudi z Grčijo in Turčijo nekaj v navzkrižju.

Ker imata Francija in Anglija dovolj povoda poleg Nemčije pritisniti tudi Italijo, ki podpira Nemčijo, in jo morda na ta način ločiti od nje, sta napeli vse diplomatske sile ter tudi dosegli uspeh in podpisali vojaški sporazum s Turčijo. Če je Turčija podpisala to pogodbo, ki ima tudi dovolj povoda za ne ravno preveliko zaupanje in prijateljstvo napram Franciji in Angliji, je gotovo to napravila z zelo dalekosežno preračunjenostjo, kajti četudi je podpisala z njima vojaško samopomoč je obenem napravila vse, da ohrani neokrnjene odnose z Rusijo, kar ima spet svoj namen. Rusija pa je dovolj močna da lahko izvaja popolnoma samostojno politiko ter ji praktično popolnoma nič ne škoduje s kom je katera njenih sosed ali zaveznice v dobrih stikih ali ne. Kar pa se tiče ideologije, se ne da nikomur vsiljevati, kakor je moskovska Izvestja o tem sama pisala in smo bili tudi v našem listu priobčili.

Evropa v zgodovini odločilnih dogodkov

Kakor vse kaže stoji danes Evropa pred popolnoma novimi zgodovinskimi dogodki.

Preživeli smo svetovno vojno in njene grozote. Poraženi so ostali Nemci, Avstrijci in Turki. Zavladalo je premirje. Določili so meje za premaganec. Nastalo je mnogo svobodnih držav. Evropa je bila preplavljena s svobodnim globoko zamišljenim demokratskim programom. Ogromne manifestacije vseh narodov so z navdušenjem pozdravili Wilsonove točke s trdnim prepričanjem v srečo, da je enkrat za vselej konec prelivanja nedolžne krvi ter nepopisnih žalostnih posledic vojne.

Nastopila je torej doba velike "svobode", ki je ostala samo na papirju zapisana in so jo ljudje globoko v srei nosili. Svoboda je bila samo za vsakovrstne politične demagoge in druge izkoriščevalce ljudskih mas. Imeli smo "narodnih borcev" nič koliko, ki so v imenu one ga kar je človeštvo spoštovalo izkoriščali v svoje zasebne svrhe.

Do smrti izmučeni evropski narodi so dobesedno nasledili tem političnim zavajalcem, ki o resničnih narodovih potrebah sploh niso imeli nobenega pojma in tudi ne nobenih direktnih stikov. V takozvanih demo-

kratičnih državah je bilo ljudstvo "osrečeno" z neštevilnimi strankami in stranci, ki so se fanatično zaganjale eno v drugo ter vlekle ubogo ljudstvo za nos. V takozvanih totalitarnih državah pa so se skupaj spravili ter uvedli nekaj monopol nad narodom. Z eno besedo: Evropski narodi so padli po vojni v roke brezvestnim političnim in denarnim špekulantom. Svoboda in demokracija, ki smo jo vsi toliko pričakovali, se je popolnoma zmalčila.

Evropski narodi se znova skušajo osvoboditi, a še vedno vlada nasilje nad njimi. "Narodni voditelji" so jih pričeli goniti na bojno polje, češ, da je v nevarnosti domovina. V resnici pa se gre za nadoblast nad šibkejšimi narodi, da bi hlapčevsko služili močnejšim oziroma njihovim despotom.

Koncentracijska taborišča in ječe so povsod prenapolnjene. Večina ljudstva je podhranjena. Narodi stojijo pripravljeni do zob oboroženi za krvav spopad. In kdo je vsemu temu kriv?

Brez dvoma nima ljudstvo nobene resnične demokratske izobrazbe in ga je bilo z lepimi besedami kaj lahko zapeljati v razne strankarske kalne vode. Na mesto knjige so mu dali puško v roke; namesto šol vo-

Proslava Zedinjenja

Sporočamo, da se bo letošnja proslava Zedinjenja vršila v soboto 2. decembra v dvorani "Centro Almaceneros", ulica Saenz Peña.

Za to proslavo se že delajo velike priprave ter bo ta prireditev ena največjih, kar jih je bilo do sedaj v Južni Ameriki.

MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO JE PODPISANA NOVA TRGOVINSKA POGODBA

Med Jugoslavijo in Italijo je bila te dni podpisana nova trgovinska pogodba. Italijanski časopi ob tej priliki spet ponovno povdarjajo veliko prijateljstvo, ki vlada med obema sosedoma in da se bo brezdvoma le še stopnjevalo.

Tudi po našem mnenju bi bilo to mogoče in tudi želeti, a samo pod pogoji, ki so Italiji dobro znani. V nasprotnem slučaju pa je škoda delati si kakih iluzij.

ROMUNIJA V STRAHU, DA JI BODO ODVZELI MANJŠINE

Iz Budapesta poročajo, da ima Rusija pripravljene svoje čete onstran reke Dnjestra, ki bodo zasedle Besarabijo. Italija da bo pomagala Madžarski zasesti Transilvanijo in Bolgarija da bo okupirala pa Dobružo.

Dr. Kjoshevanov, bolgarski zunanji minister

Čeprav je treba enkrat za vselej rešiti vse manjšinsko vprašanje, ne samo na Romunskem, je vendar zelo dvomljivo, da bo Rusija pomagala reševati to vprašanje na zgoraj omenjeni način.

ITALIJI VOJNA KORISTI

Italijanska zunanja trgovina kakor tudi industrija zasledujejo v tej vojni, zato so se tudi odločili za nevtralnost, velike koristi in porast zunanje trgovine in industrije. Že sedaj trdijo, da vozijo italijanski parniki vedno polni, bodisi potniški ali trgovski, ter so cene potnikov silno porastle, in je treba plačati v dolarjih.

jašnice. Brez dvoma pa bodo narodi iz te katastrofe, ki mu jo v Evropi pripravljajo, izšli zmagovalci. A upamo da bo to tudi naša zadnja četudi krvava preizkušnja. Narodi ne bodo več izročali svoje usode katerikoli, ki se bo proglasil odrešenikom.

Neverjetno je, da iz Evrope, ki je bila zibelka kulture in je izšlo tudi mnogo dobrega, pripravljajo danes pekel vsemu človeštvu. A kot vedno v skrajni sili, se bodo tudi sedaj našli možje, ki bodo preprečili samomoritev narodov ter ga popeljali v boljše bodočnost. Janko Turnšek

Argentinske vesti

PRISILJENCEV PRIHAJA VEDNO MANJ

Kakor je razvidno iz poročila priseljenskega ravnateljstva, ki ga je te dni poslalo poljedelskemu ministrstvu, dospe čez Ocean vedno manj potnikov. Toda nekaj posebnega je, kar se tiče tega zmanjšanja, da v tem zadene samo priseljence drugega in tretjega razreda, ker se je število potnikov prvega razreda celo povečalo.

Prišlo pa je letos, v teh devetih mesecih čez morje 21.626 potnikov. V prvem razredu se jih je pripeljalo 9.677, lani v tem času samo 8.874, v drugem in tretjem razredu pa 11.949, lani 30.828, torej je letos dospelo čez morje 18.076 potnikov manj kakor lani.

Z ozirom na zmanjšanje števila potnikov drugega in tretjega razreda, bi se dalo tolažiti, da so temu krive razne odredbe in pomanjkanje denarja.

GIBANJE POTNIŠKIH PARNIKOV

Italijanski motornik "Neptunia", ki je prejšnjo sredo priplula je v soboto zopet odplula s precejšnjim številom potnikov in korespondence. S par dnevi zamude je dospela v ponedeljek "Principessa Maria". Pripeljala je 85 potnikov in korespondenco. Odpluje pa nazaj proti Trstu v ponedeljek 30. t. m. "Principessa Giovanna" ima prispeti drugi ponedeljek 6. novembra. Isti dan tudi motornik "Oceania".

TURŠKI ZASTOPNIK POSETIL ZUNANJEGA MINISTRA

Dr. Abdulahat Aksin, turški poslanik v Buenos Airesu, je v soboto zjutraj posetil argentinskega zunanjega ministra dr. Cantila ter mu uradno sporočil angleško-turško zvezo, ki je bila prejšnji četrtek podpisana za dobo 15 let.

G. dr. Abdulahat Aksin in g. Cantilo sta se o tej zadevi dolgo razgovarjala.

PRVA PŠENICA NA TRGU

V soboto je bila v žitni borzi prodana prva pošiljatev pšenice. Pšenico je pridelal Pablo Corinaldesi v provinci Stgo. del Estero. Pšenico je kupil Nicolas Ferrari po 10.10 pesov za sto kilogramov.

ARGENTINSKO MESO ZA ANGLIJO

Že več kot mesec se vršijo pogajanja med zastopniki Anglije in Argentino radi nabave 200.000 ton mesa. Pogajanja so sedaj že v toliko dozorela, da bo ta dogovor o nakupu že prihodnji teden potrjen in se bo takoj nato začelo z izvažanjem. O nakupu mesa je napravila pogodbo Anglija tudi z Uruguajem.

VODA UPADA

Po štirinajst dnevnem skoro neprestanem deževanju je bilo od nedelje do srede dobro vreme. Iz vseh krajev province prihajajo poročila, da voda upada in je po nekaterih mestih že odtekla.

Škoda, ki jo je napravilo to deževje in poplave je precej velika, posebno v Pili, kjer je deroča voda odnesla več poslopij in je utonilo veliko število goved. V sredo zjutraj pa je začelo že ponovno deževati.

KOPANJE JE ŽE IMELO SVOJE ŽRTVE

Sredi prejšnjega tedna sta se kopala in pri tem utonila v potoku

Pergamino mlada fantá Carrón in Felix. V soboto so trije njuni tovariši šli da ju poiščejo. Vzeli so čoln in iskali. Ko so nekaj časa tako iskali se jim je čoln nagnil in v trenutku tudi preobrnil. Vsi trije mladeniči: Eduardo Caveza, Felipe Martinez in Maximo Sarlinga so izginili v vodi. Slednjemu se je posrečilo, da je po velikem trudu prispel na suho in sporočil žalosten dogodek. Ne prvih in ne drugih utopljenecv do sedaj še niso našli. Gotovo jih je voda Pergamina kam daleč odnesla, ki je radi deževja močno narasel in silno deroč.

PAZITE NA OTROKE

Dolores Fernandez, stanujoča v hii 2980 ulice Oro, je šla s svojo 4 letnim sinčkom Alfredom po pločniku na ulici Darragueira. Ko sta nekako bila na višini 2894, se je deček nenadoma iztrgal materi iz rok in stekel na sredo ulice. Na nesrečo je pa v tistem trenutku privozil mimo avto, katerega je vodil odvetnik Julio Amcodo in se vanj zaletel. Pri tem je zadobil tako hud udarec, da je kmalu po prevozu v bolnišnico Las Heras preminul.

Starši ali drugi, kadar greste z otroci po ulici, imejte jih vedno pri sebi in ne pustite, da bi tekali sem in tja, da se ne bo zgodila kaka slična nesreča.

FRANCOSKO ODLIKOVANJE DR. ROFFU

V ponedeljek je francoski poslanik v Buenos Airesu, M. Peyrouton izročil Amerongenovo nagrado in znak častne legije tukajšnjemu slavnemu zdravniku in boritelju proti raku dr. A. Roffu.

Ceremonija se je vršila v prostori kulturne komisije, avenida Alvarez 2802, katere so se udeležili: dekan fakultete zdravniške vede dr. Arce, ki je tej slavnosti tudi predsedoval, kakor če omenjeno francoski poslanik, severnoameriški, meksiški, brazilski, japonski poslanik, dekan agronomije in veterinarstva inž. Marotta, predsednik veterinarjev in druge osebnosti. Nastopilo je več govornikov, ki so slavili g. Angela Roffa kot zaslužnega moža za človeštvo.

Dr. Roffo se je za laskave besede in odlikovanje lepo zahvalil.

DVA ANGLEŠKA RUŠILCA V TUKAJŠNJEM PRISTANIŠČU

V ponedeljek sta nepričakovano priplula v buenosaireske pristanišče angleška rušilca "Havock" in "Hotspur". Rušilca imata svojo bazo na otočju Malvinas ter imata nalog da kontrolirata laplatske vode. Oba rušilca sta popolnoma nova, saj je bil eden zgrajen 1936, drugi pa 1937 leta ter sta radi tega najmodernejša opremljena.

Rušilca, ki bi imela po predpisih že v terek zapustiti pristanišče, sta odplula v sredo zvečer. Kam sta krenila je neznano. Gotovo pa tukajšnjih vod ne bosta zapustila.

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

KROJAČNICA "GORICA"

Ako hočete biti vedno dobro in elegantno oblačeni, pridite v krojačnico "GORICA", kjer boste vedno najbolje in po vašem okusu postreženi.

Imam na razpolago tudi prvomodne srajce in kravate ter druge moške potrebščine.

Prepričajte se sami o moji ponudbi in nizki ceni.

Priporoča se:

Franc Leban

WARNES 2191

BUENOS AIRES

Nasproti postaje La Paternal

DOMAČE VESTI

SMRTNA KOSA

Dne 14. avgusta je v sanatoriju v Gorici umrla Marija Cotič, doma iz Dornberga, stara 68 let. Bolehala je na želodec ter je bila radi tega prepeljana v sanatorij, kjer so ji izvršili operacijo. Operacija se je sicer posrečila, toda radi oslabelosti je po nekaj dneh kljub temu izdihnila.

Pokojna zapušča doma moža Jožefa, sinova Antona in Franca ter hčer Franco. Tukaj v Argentini pa sina Jožefa in hčeri Ano in Marijo.

Bodi ji lahka domača gruda! Preostalih pa naše sožalje!

TRUPLO PONESREČENEGA LETALCA PRIPELJALI V BUENOS AIRES

S severnoameriškim parnikom "Uruguay", je bil v terek opoldne pripeljan v Buenos Aires argentinski letalec kapitan Hugo Ferrari, ki je v San Antonio de Texas, skupno s severnoameriškim letalcem Robertom O'Connorjem, pri letalski vaji izgubil življenje.

Pogreb nesrečnega letalca se je vršil isti dan popoldne.

DEMOKRATI IZBIRAJO GUVERNERJA

Provincijalna buenosaireska demokratska stranka je urejena. Sedaj se gre pa za to, kdo bo naslednik dr. Fresca, dosedanjega guvernerja. Imenovanj je bilo za to mesto že več kandidatov, toda ni bilo še nobene prave odločitve. Največ upanja za ta stolček ima Antonio Santamarina, ki ima mnogo vplivnih privržencev zase v stranki.

INTERVENCIJA V STGO. DEL ESTERO

Pod vlado guvernerja je vladal pravi nered in korupcija v tej provinci. Občinski zastopniki mnogih občin so tako malomarno, oziroma samopasno gospodarili, da je interventor dr. Bonastre prisiljen poseči vmes in napraviti red.

POLJSKA VLADA NE PRIZNA PLEBISCITA

Zastopnik Poljske v Buenos Airesu, dr. Zdzislaw Kurnikowski, odpisal je argentinskemu zunanjemu ministru noto, v kateri ministru obvešča o glasovanju oziroma plebiscitu, ki se je vršil na poljskih tleh, zasedenih po ruski vojski, potom katerega naj bi se prebivalstvo izreklo, če hoče biti priključeno k Zvezi sovjetskih socialističnih republik. Nota pravi nadalje, da je organiziranje takega glasovanja proti mednarodnemu pravu in ga poljska vlada smatra za ničevega ter ga v nobenem slučaju ne bo priznala.

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOZA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ZLO: zdravljenje brez operacije in bolečin.

SPOJNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cienarelliju.

ZIVČNE BOLEZNI: Nevraastenija, izguba spomina in šibkost.

REVMAZEM: kila, nadua, gota, šibkost srca, zdravljenje po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

GREVA: celotno zdravljenje, kronična zapeka.

GELO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi brez operacije in bolečin.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—

PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN

Nas zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečeni z jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

SMRTNA KOSA

Dne 30. avgusta je v Rihemberku po petmesečni hudi bolezni na revmatizmu za vedno zatisnil svoje trdne oči Ivan Krševan iz Rihemberka, star 66 let.

Imenovani Krševan je moral kot mlad mož na vojno, kjer si je v strelskih jarkih nakopal bolezni, katere ni nikoli prav popustila, in kateri je končno podlegel.

Dasi bolan, je vendar opravljal težka kmetijska dela ter je bil skrben gospodar. Bil je tudi dolgo let cerkveni pevec.

Pokojni zapušča doma ženo, 2 hčeri in sina. Tu v Argentini pa sina Karla ter hčeri Slavko in Marijo.

Bodi dobremu možu lahka domača zemlja! Preostalih pa naše iskreno sožalje!

KJE SE NAHAJA

Komu je znano, kje se nahaja Marija Cotič, po domače Močeva, doma iz Dornberga št. 220, in sedaj poročena Porino, stara 36 let.

Marija Cotič je prišla v Argentino 1924 leta. Njen zadnji znan naslov je bil: Maria Porino, Darragueira F.C.S. Bila sta z možem zaposlena na neki tamkajšnji estanciji.

Kdor bi tedaj zamogel dati o njej kake podatke, oziroma naslov, ali če bi sama čitala te vrste, naj javi na naslov: Marija Harej, Donato Alvarez 2663, Buenos Aires.

TRAGIČNA SMRT MLADEGA FANTA

Iz Montevidea poročajo, da je v terek okrog desete ure dopoldne prišel na letalsko postajališče v Melilla Josip Skorja Zupin, star 18 let in italijanski državlján. Želel je eno-urno vožnjo v letalu. Odletel je z njim v zrak pilot Aldo Bernardino, ki je napravil nekaj krogov nad poljem potem pa nad Montevideom in ko je prišel nad pokopališče, tako je izpovedal pilot, je fant zahteval naj ga popelje nad morje, česar pa pilot ni maral ugoditi. Fant je tedaj vzel iz žepa nožič ter ga nastavljal pilotu na vrat rekoč: Sem znorel in se hočem ubiti. Pilot ga je seveda vsled te nasilne grožnje takoj odpeljal nad odprto morje in ko je bil kakih pet kilometrov proč od brega, se je neznano pogнал iz velike vi-

šine v vodo. Trupla še niso našli in se polijata trudi, da bi dognala pravi vzrok samomora.

Po primku sodeč je fant Slovec s Primorskega. Tudi način smrti in pilota izpoved je zelo sumljiva, kaj se bo gotovo kmalu pojasnilo. Pilota so zaenkrat pridržali v zaporu.

VOŽNJA PREKO ATLANTIKA

Nekateri nas vprašujejo, če je mogoče priiti iz Evrope in nazaj, jim tem potom odgovarjamo, da je mogoče na italijanskih parnikih, a stane vožnja samo na eno stran okrog \$ 750.—. Mislimo, da se našim ljudem tega ne bo splačalo in da je najbolje, da zaenkrat počakajo.

VSEM NA ZNANJE

Vsem, ki vprašujete, če je varno pošiljati denar v domovino, naj se obrnejo na banko, ki oglašuje v našem listu, katere jih bo najtočneje poslužila in za katero lahko prevzamemo odgovornost. Tam so nastavljeni tudi naši uradniki Slovenci.

OBJAVE POSLANIŠTVA

Charcas 1705 — Bs. Aires
Kr. jugoslovansko poslanništvo išče in poziva, da se v njegovih uradih zglase naslednji naši priseljenci:
Sterle Janez iz Logatca. Neznano kje se nahaja.

Tosić Jure iz Razvodja.
Orlandini Jerolim, pok. Josipa, star 72 let.

Orlandini Magdalena, poročena Baresco.

Levstek Franjo iz Prečne, Novo mesto. Javljal se je do leta 1934 iz Cordobe.

Vekić Ilija iz Vekiča, star 44 let. Javljajal se je do 1931 leta iz Buenos Airesa.

Majerhofer Josip, star 53 let iz Kinkberga. Izzelil se je od tam leta 1913 ter se je do leta 1916 javljajal iz Buenos Airesa.

Brkičević Marko, iz Ličkega Novoga štev. 23. Dospel je 1927 leta. Nahaja se navadno v provinci Cordoba.

Če bi pa kdo od rojakov zamogel o navedenih dati kake podatke, je naprošen, da javi poslanistvu.

CAJA NACIONAL

DE

AHORRO POSTAL

I. — VENTAJAS EXTRAORDINARIAS.

que ninguna otra institución de ahorro del país puede ofrecer a sus depositantes:

- 1.° Inembargabilidad de los depósitos, hasta \$ 5.000.
- 2.° Inembargabilidad de la propiedad urbana o rural adquirida con los depósitos, hasta \$ 10.000.
- 3.° Facilidad de operar con una misma libreta desde cualquier punto, por intermedio de oficinas de correos diseminadas en todo el país.
- 4.° Exención de franqueo de toda la correspondencia y absoluta gratuidad de los reembolsos telegráficos.

II. — VENTAJAS ESPECIALES.

que muy pocas instituciones de ahorro del país pueden ofrecer a sus depositantes:

- 1.° Garantía de la Nación sobre todas las operaciones.
- 2.° Inversión segura de los depósitos, en títulos de renta y cédulas hipotecarias.
- 3.° Fondo de garantía de los depósitos, constituido con las utilidades anuales.
- 4.° Facilidad para mujeres casadas y depositantes menores. Las primeras pueden depositar y retirar sus ahorros sin intervención del esposo; los segundos pueden efectuar depósitos libremente, retirar por sí solos hasta \$ 50 anuales, y extraer cualquier importe con autorización del representante.
- 5.° Pequeños reembolsos a la vista, hasta \$ 20, mediante "cédula para reembolsos" que se facilita a los depositantes que la solicitan.
- 6.° Depósitos mínimos, desde un peso y facilidad para ahorrar centavos mediante sistemas de boletines y alcancías.
- 7.° Aceptación de depósitos mayores, sin plazo fijo, a interés.
- 8.° Facilidades en los trámites por fallecimiento del titular, cuyos fondos se entregan directamente a los derechohabientes que acrediten títulos de herederos forzosos (sin juicio sucesorio ni trámite judicial alguno), cuando el saldo de la cuenta no excede de \$ 5.000. En iguales condiciones se entrega directamente los fondos dejados entre hermanos, cuando el saldo de la cuenta no excede de \$ 500.
- 9.° Reintegros a domicilio, en casos de enfermedad de los titulares de cuenta, por sumas no menores de \$ 5.
- 10.° Horario excepcional, por intermedio de la Administración Central y de las oficinas de correos habilitadas.

Vesti iz organizacij

Nikar ne pozabite!

Nikar ne pozabite, da bo prihodnja nedeljo, 5. novembra, zanimiva prireditev naših paternalističnih šolarjev v Armenski dvorani, ki je našemu občinstvu že dobro znana. Naha-ja se v ul. Acevedo 1353, v bližini križišča dveh zelo prometnih ulic, Rivere in Canninga, koder gre prav mnogo prometnih sredstev.

Spored prireditve objavljamo na drugem mestu. Zelo je zanimiv in prepričani smemo biti, da bo občinstvo zadovoljilo v vsakem pogledu. Poleg gojencev in deklet, prijateljev naše izseljenske šole, bodo sodelovali na tej prireditvi tudi šolarji z Dock Suda in pa pevski zbor "Slovenskega doma".

Naši malčki se že delj časa skrbno pripravljajo za zaključno prireditev v letošnjem šolskem letu. Poleg zanimivih in tudi komičnih prizorov, ki jih bodo izvajali z zmerom navdušujočo otroško ljubkostjo, nam bodo spravili na oder tudi "Trnjulčico", čudežno zgodbo iz Devete dežele, ki jo reši iz stoletnega spanja. Igrica v kateri nastopijo vile, dvorjani, paži, vojščaki in druga žlahta iz Devete dežele, poleg glavnih junakov zgodbe — prelepe kraljice in pogumnega princa — nam bo priklicala v spomin zlata otroška leta, ko smo z začudenjem poslušali pravljico o Trnjulčici.

Naši malčki nas niso še nikoli razočarali s svojimi ljubkimi prireditvami. Prav gotovo nas tudi sedaj ne bodo. Pa ne samo radi užitka, ki nam ga bodo pripravili, marveč tudi z namenom, da podpremo paternalistično šolo, se bomo odzvali vabilu naših najmlajših.

Torej: Prihodnjo nedeljo, 5. novembra 1939, nasvidenje v Armenski dvorani!

Na veliki šolski prireditvi,

ki se bo vršila 5. novembra popoldne v ul. Acevedo 1353, bo poleg lepega sporeda in poskočne godbe tudi bogat srečolov. Prijatelji naše šole, ki bi za ta srečolov mogli prispevati s kakšnimi darili, se naprošajo, da darila izroče najkasneje do sobote 4. novembra zvečer v šoli ul. Paz Soldán 4924. Če kdo želi, da se darilo dvigne na njegovem domu, naj to sporoči upravi Slovenskega lista po telefonu: U. T. 59 (Paternal) 3667. Darovalcem se že vnaprej najlepše zahvaljuje

ODBOR.

DRUŠTVENA SEJA

V sredo ob 8 uri in pol se bo vršila v društvenih prostorih, ulica Cesar Díaz 1657 seja Slovenskega

doma. Opozarja se odborniki, da je seja važna, zato je dolžnost vseh, da se seje udeležijo. Bodite točni!

PROSLAVA ZEDINJENJA

V soboto 21. t. m. se je vršila seja meddruštvenega odbora za proslavo 1. decembra, ki se bo vršila v soboto 2. decembra.

Seje so se udeležili delegati 10 društev. Delegati Sokola Bs. Aires I. so sejo zapustili.

Prihodnja seja bo v soboto 28. t. m. v Jugoslovanskem klubu. Na tej seji se bo določilo natančen spored in rešilo druge podrobnosti, da bo proslava čim lepša in veličastnejša.

Čisti dobiček proslave bo za dočeti Slovenski dom.

DOPIS IZ BAHIE BLANKE

G. Urednik!

Prosim za par vrstic v našem edinem glasilu Slovenskem listu.

Najprej želim vsem Slovincem vse dobro. Želel pa bi, da bi se malo bolj zanimali ter poagitali za našo edino glasilu, ki ga imamo v Južni Ameriki. Kako vse drugače bi bilo in koliko večji pomen bi imeli Slovenci, čeprav nas po številu ni ravno veliko, če bi se malo bolj zanimali za naše lastne stvari. Žalibog smo raztreseni po vsem širnem svetu, vendar to ni dovoljni tehtni vrok naših nezadostnih aktivnosti.

Kdor je kdaj bil okrog po svetu, kot sem bil jaz, mi bo to radevolje potrdil. Vzemimo Združene države, kjer nas je bilo mnogo Slovencev, kako smo si znali v raznih zadevah, kot v slučaju bolezni, pomagati. Kolikim ljudem so naše severnoameriške podporne organizacije v nesreči pomagale in kolikim še vedno pomagajo. Sam sem bil član dveh teh organizacij.

Tudi v Južni Ameriki bi mogli imeti podobno organizacijo, če bi imeli nekoliko smisla za to. Saj računajo, da nas je kakih dvajset tisoč in če bi jih bilo le pet tisoč organiziranih, bi bilo dovolj.

O vsem tem in še marsičem drugem bi se morali pogovoriti v Slovenskem listu.

Tu v Bahiji Blanki se imamo dobro, eni bolj, drugi manj, kakor ima pač kateri srečo, kot rečeno.

Želim vsem Slovincem mnogo sreče, Slovenskemu listu pa mnogo naročnikov in več zanimanja za njega. Saj je naš edini prijatelj, ki nič ne zahteva in nikoli ne vara.

Oselj Franc

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

BOŽIČ IN NOVO LETO

Ne pozabite na vašo obitelj v starem kraju.

ZNANA BANKA, VAS STARI PRIJATELJ

Vam je na razpolago za dostavljanje Vašim hitro in točno denarno nakazilo brez kakih stroškov in s povratnim potrdilom prejemnika, s katerim se zamorete uveriti, da je bil Vaš nalog najhitreje in točno izvršen. Od tega je odvisno, da bo imela Vaša obitelj srečne praznike.

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala: Podružnica za Bs. Aires: Bm. MITRE 234 CORRIENTES 1900 vogal 25 de Mayo vogal Río Bamba.

Za Vaše prihranke v naši HRANILNICI plačamo obresti 4 krat letno.

IZ ROSARIA

SOLSKI IZLET

Odbor Jugoslovanskega šolskega društva tem potom ponovno opozarja in vabi vse Slovence in Slovenke ter prijatelje slovenske šole v Rosario in okolici, na šolski izlet v Juan Ortiz, kateri se bo vršil dne 12. NOVEMBRA in ne kakor je bilo javljeno 5. novembra. Odšli bomo iz šole Laprida 5758 točno ob 7.30 uri ter se ustavimo na Plaza Sarmiento, vogal Corrientes in San Luis ob 7.40 uri, Cruze Alberdi ob 7.50 in Puente Arroyito ob 8 uri. Nazaj bomo šli ob 16 uri (4 popoldne), približno po isti poti. Opozarja se, da vsi, ki se udeležijo izleta, pridejo točno ob napovedani uri v šolo, oziroma na čakališče. Toda vsi točno, ker vozilo ne bo čakalo. Če bi pa kdo slučajno zamudil ali bi ne mogel pravočasno dospeti na določena mesta, pa naj vzame omnibus, ki gre v isto smer. Plačalo se bo, kakor je bilo že javljeno: Moški \$ 2.—; ženske \$ 1.50 in otroci \$ 0.50 s hrano. Otroci pod 5 let so prosti. Brez hrane pa plačajo: Moški \$ 1.—; ženske \$ 0.50; otroci pod 10 let prosti.

Upisovalo se bo pri predsedniku Toplikarju, Carriego 510 (Ludueña), pri tajniku Smrdelu, Laprida 5758 in sploh pri vseh odbornikih šolskega društva.

V slučaju slabega vremena se izlet odnese za nedoločen čas. Kdaj se bo ta vršil, bo javljeno pravočasno v Slovenskem listu.

Rojaki poslužite se te lepe prilike, da se skupno z našimi malimi poveselimo v prosti naravi na bregovih reke Paraná.

Za zabavo bo preskrbljeno, pa tudi kakšno po slovensko bomo udarili.

Rojakom in sploh vsem prijateljem slovenske dece in slovenske šole se toplo priporočamo.

Za Odbor: Tajnik Smrdel.

Beograjska radio postaja

V torek 24. t. m. je bilo na sporedu radio oddajne postaje v Beogradu kot običajno vesti iz domovine in svetovne. Dalje predavanje o srbski materi, nato pa umetniška godba s petjem. Ta dan je postaja oddajala same slovenske komade: Vasoalec in Na plan, je pel zbor. "Njega ni" in "Zagorski zvonovi" pa solo s spremljanjem orkestra. Koncem tega sporeda so bili odgovori na pisma poslušalcev.

Naslednji dan, v sredo, je bil zanimiv spored. Tudi ta dan smo imeli priliko slišati naše slovenske pesmi.

Neverjetno!

Prva Slovenska krojačnica v Villa Devoto Vam nudi ugodno priliko za pomladanske in poletne obleke. NE ODLAŠAJTE V zalogi velika izbira prvovrstnega blaga. Izdelujem ženske obleke po moškem kroju. Priporočila se

DANIEL KOSIĆ
Ul. Calderón 3098
Villa Devoto

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILLOVIĆ

de Falcov in

DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

JUGOSLOVANSKO CENTRALNO ŠOLSKO UDRUŽENJE

Slovenska šola La Paternal

vabi vse cenj. rojakinje in rojake na veliko

ŠOLSKO PRIREDITEV

ki se bo vršila v nedeljo dne 5. NOVEMBRA 1939 v znani

ARMENSKI dvorani, ul. ACEVEDO št. 1353

S P O R E D

1. POZDRAV GOSTOM, Ada Gregorič.
2. KMETJE, gibi s petjem, izvajajo najmanjši.
3. KAR SEM V ŠOLI, deklamira Elena Mihelj.
4. PLES, izvaja Irena Vidmar.
5. DRAGO HOČE POSTATI DIMNIKAR, izvaja Anči Mozetič.
6. MOJI MAMICI, Aleksander Lukman.
7. RAJANJE ŠOLSKIH DEKLIC (Japanke).
8. LOJZEK IN ZORICA, Igrokaz v 1 dejanju, izvajata Anči Mozetič in Helena Mihelj.
9. SLAVJE PALČKOV IN CVETLIC V GOZDU, izvajajo najmanjši.
10. NAŠE LJUBE MAME, KAKŠNE SO, izvaja Ida Pečenko.
11. NEKAJ ZA DOBRO VOLJO IN SMEH, izvajajo šolske deklice.
12. Otroška igra v treh dejanjih.

"Trnjulčica"

Nastopijo Trnjulčica, kraljevič, paži, dvorjanke in vile.

Trnjulčica: Irena Vidmar.

Kraljevič: Anton Vulin.

Paži: dečki slovenske šole.

Vile: Angela Lakner, Fanica Lakner, Vida Kjuder,

Darinka Cotic in Bogomira Malič.

Črna vila: Irena Jekše.

IZVEN PROGRAMA NASTOPIJO GOJENCI DOCKSUDSKE ŠOLE IN ZBOR "SLOVENSKEGA DOMA".

Začetek ob 4.30 popoldne.

Po sporedu:

PROSTA ZABAVA S PLESOM IN SREČOLOV Z LEPIMI DOBITKI.

VSTOPNINA: Moški \$ 1.50; ženske \$ 1.—.

Dragi rojaki!

Prihitite vsi na to lepo prireditev, s katero se bodo naši najmlajši s Paternala poslovili od Vas v tem šolskem letu! Pridite in pripeljite s seboj tudi svoje prijatelje!

ODBOR.

Rojaki poslušajte prenos beograjske radio postaje ob 8 uri in 55 minut zvečer, ki je na 19.69 mtr. vsak dan, in ki je nalašč za Južno Ameriko.

Begunka

Minulo je že petindvajset let, ko je vojna vihra pustošila našo sončno in cvetočo Goriško in je ljudstvo v naglici in strahu zapuščalo svoje domove. Takrat je med vagoni na železniški postaji v Gorici neki železničar našel malo deklico, ki jo je odnesel na varno, na Dobravo v svojo domačijo. Najdenka se je razvila v krasno in brhlo dekle v veliko zadovoljstvo nejenih vzgojiteljev in vseh, ki so jo poznali.

Dolgo ni nihče vedel za nje pravi rod. Lucija je bilo vse kar je komaj znala povedati.

Vanjo pa se je zaljubil domači sin Ivan iz ugledne družine. Temu se je močno protivila njegova mati Neža, ki je lepo Lucijo takoj odposlala od hiše služiti v Bohinj. Zaljubljeni sin,

študent je seveda šel za njo in je po čudnem naključju medtem našel in spoznal tudi njenega očeta dr. Doljaka, ki je še le tedaj našel svojo izgubljeno hčerko.

V "Begunki" je do solz ganljivih prizorih globoko zajeto vse veselje in trpljenje ljudi, pretkana zvižaja, zavist in ljubezen, resnost starih ter izkušenih ljudi ter lahkomišelnost in razposajenost mladine; je v treh kratkih dejanjih živo slikana borba med starih zakrknjenim in mladim prebujajočim se svetom ter neposredno občevarje med sitno mestno gosposko in preprostim podeželskim ljudstvom.

Te resnične in lepe prikaze iz ljudskega življenja, bo še izpopolnjevala primerna scenerija: odsev Dobrave in slikovitega Bohinja. "Begunka" je obenem tudi velikega vzgojnega in podučnega pomena, kar je postalo že redkost na odrih. Zato bo brez dvoma pazljivemu gledalcu nudila obilo zdravega ter duševnega užitka.

VABILO

na VELIKO POMLADANSKO VESELICO Gospodarskega Podpornega Društva Slovencev v Villi Devoto, katera se bo vršila v NEDELJO 29. OKTOBRA ob 4.30 pop. v društvenih prostorih v ulici SIMBRON 5148, Villa Devoto.

S P O R E D :

1. Orkester "Triglav": POZDRAVNA KORAČNICA.
2. A. Nedved; mešan zbor: "NAZAJ V PLANINSKI RAJ".
3. J. Aljaž; mešan zbor: "SOČI".
4. V. Vodopivec; moški zbor: "RDEČE ROŽE".
5. N. N.: Deklamacija.
6. Dr. Fran Detela:

"BEGUNKA"

Drama iz življenja goriških beguncev v zadnji svetovni vojni.

O S E B E :

Dr. Doljak, posestnik: V. Batagelj
Albert, njegov nečak: A. Brišček
Mira, Albertova soproga: L. Vodopivec
Neža, posestnica na Dobravi: M. T. Trebšetova
Ivan, njen sin, jurist: A. Štokelj
Lucija, begunka: E. Mačon
Lenka, narednica: E. Roje
Jerob, gostilničar: I. Bajt
Letoviščarji: A. Bembič, Podgornik.
Fanta: J. Špacapan in J. Pečenko
Dekleti: L. Kosovel in A. Čoha.

PO KONČANEM SPOREDU BO PROSTA ZABAVA S PLESOM TER BOGAT SREČOLOV.

Na razpolago bo tudi dobro založen društveni bufet. Za številno vdeležbo se vladno priporoča

ODBOR

Slovenci doma in po svetu

Po istrskih premo- govnikih

Že v davnih časih so vedeli, da je podzemlje v Istri polno premoga, a nikoli se niso z vne mo lotili dela, da bi to bogastvo dvignili. Avstrija se za te kraje ni mnogo brigala, ker je razpolagala s trboveljskimi in drugimi boljšimi revirji. Samo v Labinju je stalno delalo nekaj stotin delavcev. Preiskovali so sicer tudi traktat podzemlje, a bolj za znanstvene kot za gospodarske namene, kajti kraški svet so že tedaj kot še danes smatrali za rudarsko zelo težak, to pa zaradi nepreračunljivega ustroja, neštevilnih podzemeljskih jam in vodnih strug ter zaradi bližine morja, ki se po neznanih rovih zajeda v zemljo ter človek nikoli ni ni varen pred neprijetnim presenečenjem. Zato so pod Avstrijo kopali le kakih 200 m globoko, tako da niso dosegli niti morske gladine, dočim danes v Labinju kopljejo v globini nad 600, to se pravi še 360 m pod morsko površino; pravijo da je najboljši premog na globokem.

Se pred desetimi leti je bilo v tem delu Istre zelo pusto in prazno. Kraji so bili redko naseljeni ali skoraj neobitljivi; povsod je bil kamen in bomo grmičevje, v nižinah pa je bilo močvirje, ker so pritoki Raše zastajali. Poti so bile zelo slabe.

Leta 1936 se je položaj spremenil. Italija je začela brezobzirno borbo za gospodarsko neodvisnost. Ker ji je vedno primajkovalo zlasti premoga, je začela s povečanim črpanjem že znanih domačih ležišč. V tem boju so istrski premovalniki ena najvažnejših postavk vse države. Vsa zadeva se je razvijala bliskovito naglo. V avgustu 1936 so ustanovili mesto Raška (Arsia), novembra naslednjega leta je novo mesto štel že 7000 prebivalcev ter je imelo zgrajena že vsa važnejša proslanja okoli glavne trga. V novembru 1938 je prebivalstvo naraslo na 10.000 duš. Mesto se še vedno širi, zlasti v smeri proti morju. Premogokopna družba gradi tudi delavska stanovanja ki jih daja v najem delavstvu po nizki ceni (30 lir mesečno za tri osebe, luč in kurjavo). Nad 5000 delavcev, ki bivajo v bolj oddaljenih okoliških vaseh, se vsak dan z velikimi avtomobili na delo.

Premogokopno ozemlje je precej obširno ter se razteza na desetine kilometrov med Raško, Plominom (Fianona) in Labinjem. Središče je vsekakor v Raški. Vseh delavcev je nad 8500; večinoma so domačini Hrvatje.

Da se omogoči bivanje v prej nezdavnih krajih, je bila potrebna marsikatera melioracija. Izsušili so precej močvirja in celo jezero. Tako so ustvarili zdravo podnebje in pridobili precej rodovitnega sveta.

Produkcija premoga se je gibala v sledeči smeri. Leta 1925 so izkopali 164.000 ton premoga, leta 1937 jih je bilo že 870.000 ton in v letu 1938 so dosegli milijon ton (30 % vse državne proizvodnje). Upajo, da bodo prišli do dveh milijonov ton na leto. Sedaj istrski premovalniki krijejo dober del italijanske potrebe premoga. Strokovnjaki sodijo, da je pod zemljo še najmanj 30 milijonov ton premoga samo v teh revirjih. Preiskali pa bodo vso Istro sploh in tudi otok Cres. Sedaj poberejo vse, kar dobijo; zasledujejo tudi majhne in drobne žile. Dela se kar naprej, a tudi naprave se širijo in izpopolnjujejo. Na raznih krajih vrtajo nove jaške in kmalu bo vsa vzhodna stran Istre, ki je do sedaj ležala skoraj nedotaknjena, odmevala od bučnega ritma modernega dela.

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

DUHOVNIŠKE VESTI

G. Jožef Kušman, do zdaj župni upravitelj v Logeh na Kobariškem, je imenovan za župnika v Kojkem. — G. novomašnik Bernardin Godovič gre za župnega upravitelja v Gradno v Brdih. — G. novomašnik Mirko Mazoka, ki je bil imenovan za kaplana v Rihemberku, a mesta ni mogel zasesti, ker je kaplanja zasedena, je nameščen kot kaplan v Idriji.

MAVHINJE NA KRASU

V dedeljo, 10. septembra je praznovala naša duhovnja izredno lepo slovesnost: blagoslovili smo kip Srca Marijinega. Ob prisotnosti vse dekanijske duhovščine je blagoslovil kip komenski dekan g. Kos. Po izvršenem cerkvenem obredu se je razvila sijajna procesija skozi vas, ki je bila praznično okrašena s slikovitimi slvoloki. Stroške za nabavo lepega kipa so požrtvovalno krili vsi farani.

VIPAJSKI KLETAR PREMUR UMRL

Po kratki bolezni je umrl v goriski bolnišnici Joško Premur, dolgoletni kletar Vipavske kleti. Bil je zavaden mož, ki je bil kot tenorist mnoga leta odlični član cerkvenega pevskega zbora. Naj mu sveti večna luč!

ZAČETEK ŠOLSKEGA LETA V SEMENIŠČIH V GORICI

V centralnem bogoslovnem semenišču se morajo zgledati gojenci v ponedeljek, 9. okt., v malem deškem semenišču pa v sredo, 20. septembra. V obeh zavodih začnejo drugi dan duhovne vaje.

DVE KRIŽARKI ZA SIAM

„Združene jadranske ladjedelnice“ (Cantiere Riuniti dell'Adriatico) v Trstu so dobile v delo dve križarki za vojno mornarico v Siamu. V ladjedelnici Sv. Marko so zadnje soboto prvo teh križark postavili v delo. Ta dogodek so združili z lepo slovesnostjo. Ob navzočnosti italijanskih odličnikov je tržaški škof s posebnim svečanim obredom blagoslovil pričetek dela, ki pomenja tudi za naše delavstvo razveseljiv dogodek.

SENATOR JURIJ BOMBI (BOMBIG, BOMBIO)

V petek 15. sept. popoldne je umrl v Gorici v visoki starosti 87 let senator Jurij Bombig. Pokojni je igral v gorškem javnem življenju v predvojni in povojni dobi vodilno vlogo. Po poklicu je bil veletrgovec z deželnimi pridelki. Že v mladih letih se je živahno udeleževal v političnem delu in je bil vnet pobornik italijanske misli. Postal je gorški župan in je bil izvoljen tudi v dunajski državni zbor. Zaradi svojih irendentističnih nagnjenj je bil med svetovno vojno od avstrijskih oblastev konfiniran. Po vojni je bil zopet več let gorški župan in poslanec v rimski zbornici — končno je bil pa imenovan za senatorja. Za na pretek gorškega mesta si je pridobil mnogo zaslug. Bil je miren, ljubezniv značaj, ki je znal občevati tudi s svojimi političnimi nasprotniki. Kot človek ni imel sovražnikov. Njegova mati je bila Slovenka, on pa je bil reneget. Naj počiva v miru.

ROMANJE DEKLISKIH MARIJINIH DRUŽB NA SV. GORO

Dne 12. in 13. sept. je bilo romanje dekliskih Marijinih družb iz vse Julijske krajine na Sv. goro. Romanje je bilo zamišljeno v proslavo svetogorske štiristoletnice in združenosti skupnim voditeljskim sestankom. Kljub skrajno slabemu vremenu je bila udeležba naravnost čudežno lepa. Okrog 1500 družbenice od tolminskih Gor do Trsta in Postojnske se je zbralo pri Materi na Sv. gori in napolnili njeno svetišče.

LEDINE

Na Mali šmaren, 8. sept., smo pri nas slovesno praznovali 40-letnico naše dekliske Marijine družbe. Pomembno obletnico smo združili z dekanijskim shodom vseh Marijinih družb v okraju. Slovesnosti so se udeležile domače Marijine hčere polnoštevilo, v velikem, zelo častnem številu so pa prihitele k nam tudi družbenice iz sosednjih župnij. Ogledno nam je govoril gorški stolni kanonik msgr. dr. Mirko Brumat, ki je duša naših slovenskih Marijinih družb v deželi. Preživeli smo prav lep dan. Sonce je sijalo v naravi, pa tudi v naših srcih. — Dela za povečanje našega pokopališča so sedaj končana. Smatramo za svojo dolžnost, da se javno zahvalimo g. županu komendatorju Ricciju v Idriji, ki je uvidevno spoznal naše potrebe in poskrbel, da je občina primerno podprla naše delo. Priznanje tudi županom, ki so se žrtvovali s prostovoljnimi vožnjami in delom.

RAZOČARANO VESELJE

Listi so pred nekaj dnevi poročali, da so bila zaradi resnosti sedanjega časa zaprta vsa plesišča in ukinjeni vsi plesi v državi. Ta blagodejna odredba je bila očitno že ukinjena. Kot smo poučeni, so se zadnje nedelje v raznih krajih gorške okolice po dvoranah prosvetne organizacije „Dopolavoro“ zopet pridno vrteli.

VOJSKO NAD IDEIJO

Posestniku Likarju, po domače Planincu, je pogorelo gospodarsko poslopje s senikom vred. Škoda je obširna, ker je imel nesrečni gospodar že vso krmo pod streho. S krmo je pogorelo tudi skoraj vse kmetijsko orodje in vozovi. K sreči so rešili živino.

NOVA ŽRTEV ABESINSKE VOJNE

Gore nad Idrijo. — Nadvse bridka žalost je zadela znano katoliško družino. Njen 28-letni sin Anton Leskovec je po daljšem bolehanju legel v perani grob. Udeležil se je vojne v Abesiniji, domov se je vrnil bolan in sedaj se je poslovil za vedno. V četrtek, 14. sept. so ga ob splošni žalosti slovesno zagrebli. Bil je značajan, vzgleden fant, dober član fantovske Marijine družbe. Ohranili ga bomo v lepem spominu. Naj počiva v domači grudi!

NORMALNOST SE VRAČA

Paroplovna družba „Italia“ sporoča, da je njen transatlantik „Rex“ odplul 8. septembra iz Genove proti New Yorku. Vrše se tudi priprave, da odplujejo velika ladja „Conte di Savoia“ v Severno, motorna ladja „Virgilio“ v Srednjo in motorna ladja „Augustus“ iste družbe v Juž-

no Ameriko na izredna potovanja. Tržaški „Lloyd“ naznanja, da bodo njegove ladje postopoma zopet začele voziti na progah proti vzhodni italijanski Afriki. Prekoatlantska ladja „Neptunia“, ki je bila od 25. avgusta v Montevideo, je krenila 5. septembra na pot proti domu.

BREZ POTNEGA LISTA

Ker sta skrivaj, brez potnega lista prekoračila jugoslovansko mejo, je idrijska sodnija obsodila na tri mesece zapora Stanislava Lavrenčiča iz Vrhpolja pri Vipavi in Julija Kerševana iz Gradiške.

KLANA PRI ILIRSKI BISTRICI

Prefektorni komisar naše občine učitelj E. Hafner je bil poklican pod orožje, zato se je moral odpovedati vodstvu njene uprave. Za njegovega naslednika je imenovan g. G. Salvatore, ki vodi že posle županstva v Ilirski Bistrici.

NEVARNA BOLEZEN

Črniče. — Na področju našega županstva se je močno začela širiti krvava griža. Več oseb je obbolelo, nekateri so tudi umrli. Precej bolnikov smo odpeljali tudi v gorško bolnišnico, kjer je eden že umrl. Čujemo, da se je pojavilo več primerov te nevarne bolezni tudi v Gorici.

VARČEVANJE Z MESOM

Od 5. septembra sem so ob četrtkih in petkih zaprte vse mesnice in je prodaja mesa in mesnih izdelkov prepovedana. Tudi v gostilnah, restavracijah in drugih javnih lokalih se ne sme postreči gostom z mesnimi jedmi; namesto mesa se lahko ponudijo ribe. Od 5. septembra naprej se tudi ne smejo klati telata, ki ne tehtajo 100 kg.

ODLOŽENA PROSLAVA

Letos poteče dvajset let, kar je bila zasedena Reka. V proslavo dvajsetletnice so bile nameravane razne svečane prireditve. Vrhovno tajništvo fašistovske stranke v Rimu pa javlja, da so reške slovesnosti odložene za nedoločen čas.

RESNI ČASI

Od 7. septembra dalje morajo biti v vsej državi vsi javni lokali in javna zabavišča zaprta najpozneje o polnoči. — Javni plesi so povsod ukinjeni, plesne dvorane ostanejo zaprte. Zlasti bodo to odredbo vsi, ki so se že dolgo časa sem borili proti razbrzdanemu plesnemu norenju, pozdravili z odkritosrčnim veseljem.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325

U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernándeza. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjutraj do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

STRAŠNA NESREČA

O tej nesreči smo na kratko že poročali 21. letna Kristina Mlekus je prišla v Bovec, da nakupi razne potreščine za dom.

Blago je naložila na kolo in se je odpeljala proti domu v Podklopec, malo selišče ob cesti iz Boveca proti Zagi. Ko je privozila že v bližino našega trga na vrh cestne zaseke, jo je dohitel težak tovorni avtomobil s priklopnim vozom. Ker so na tistem mestu nekaj popravljali cesto, je tovorni avtomobil vozil močno na desni, tik nje pa nič hudega sluteča Kristina. K nesreči je v tistem hipu pribrel nasproti luksuzni avtomobil in tovorni se mu je umaknil tako močno na desno, da je priklopni voz skoraj k cestni steni stisnjeno Kristino zadel s tako silo v glavo, da je obležala na mestu mrtva. Njena smrt je pretresla vso vso okolico. Bila je pridna, poštena in delavna mladenka. Pred dvema letoma je izgubila očeta, mati si je zlomila nogo, brat je pri vojaki, zato je pustila svojo službo in prišla domov, da bi skrbela za dom in družino, pa je padla kot žrtev svojega plemenitega dela. Imela je izredno lep, veličasten pogreb. Naj ji sveti večna luč!

POŽAR V LANDOLU PRI POSTOJNI

Tudi o tem požaru smo že poročali v sredi avgusta.

V sredo popoldne je izbruhnil v Landolu, v vasi, ki leži med Postojno in Hruševjem, silovit požar, ki je uničil šest kmečkih hiš z gospodarskimi poslopji vred. Ker so bili to lepi kmečki domovi, ki so spravili že večino poljskih pridelkov in skoraj vso krmo, kar je vse zgorelo, cenijo škodo na približno pol milijona lir. Saj je zgorelo krog 2500 kvintalov krme in tudi precej lesa. Tudi trije prasički so poginili v svojih svinjarih. Ogenj se je širil tako naglo, da ni bilo mogoče rešiti nič drugega kot golo življenje in živino. Ko je na številki 6 zagorelo, je veter takoj zanesel iskre na sosedne hiše in v teku pol ure je bilo že šest hiš v plamenih. Prihitele so požarne brambe iz Postojne, Hruševja in Studenega ter s pomočjo domačinov in orožnikov poskušale omejiti ogenj. Pidrvela je tudi velika brizgalnica iz Trsta in se z vne mo lotila dela. Združenim naporom se je posrečilo preprečiti razširjenje uničujočega elementa. Požrtvovalno delo gasilcev zasluži vso pohvalo. Škoda, da zaradi pomanjkanja vode zlasti tržaška brizgalnica ni mogla hitro in docela razviti svoje moči. Brez strehe je okrog 40 oseb, katere so sprejeli dobrši sosedje.

Poslužujte se

PREVOZNEGA PODJETJA
"Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476
U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI
ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.
GOVORI SE SLOVENSKI

SUTPACHA 28

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJSEK

Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Maribor dobi moderne alarmne naprave

Ob priliki zadnjega "zračnega napada" na Maribor smo opozorili, da je sedanji način alarma, ki naznaja tak napad, nezadosten. Plat zvona in piski tovarniških siren se ne slišijo v stanovanja in pisarne. Povrh tega alarm tudi časovno ne funkcionira. Ena tovarniška sirena se sproži prej, druga pozneje, ko je znak za alarm že končan, ena daje dolge, druga kratke znake. Maribor potrebuje moderne alarmne naprave. Tozadevno so dobili obvestilo, da bo naše mesto v kratkem času opremljeno z najmodernejšimi sirenami na elektromehanični in na ročni pogon. V vsem mestu bo nameščenih 17 takšnih siren. Vse sirene bodo zvezane s posebno centralo s pomočjo električnega voda, tako da jih bo mogoče s pritiskom na gumb vse naenkrat sprožiti ter tako alarmirati celo mesto. Če pa bi električna zveza odpovedala, pa bo mogoče sirene z ročnim pogonom sprožiti. Sirene bodo pritrjene na pročeljih hiš ali pa na strehah, vsekakor pa tako, da bodo imele za svoj okoliš čim večji učinek.

Z novimi alarmnimi napravami, ki so že naročene ter bodo kmalu dospele, se bo Maribor vsaj deloma približal stopnji alarmne pripravljenosti, kakor jo imajo v inozemstvu že dolgo časa. V Rimu na primer ima vsaka hiša svojo alarmno napravo, ki deluje na elektromehanični in na radiomehnični način. S pomočjo radio oddajne postaje je mogoče sprožiti vse te hišne sirene. V Nemčiji imajo v vseh mestih v vsaki ulici elektromehanične sirene, poleg tega pa še posebno telefonsko alarmno službo. Vsak telefonski naročnik v mestu ima na svojem aparatu še poseben alarmni zvonec, od vsakega telefonskega aparata pa gredo zveze do alarmnih naprav v drugih stanovanjih dotične hiše. Ker je v Nemčiji telefonija v mestih silno razširjena, so tako praktično opremljena z alarmnimi napravami skoraj vsa stanovanja. Zelo moderna je alarmna pripravljenost tudi na Poljskem. V Varšavi in v drugih večjih poljskih mestih pa so imeli alarmne naprave na radiomehnični pogon. Značilno je bilo opozorilo, ki so ga slišali radioposlušalci Varšave vsak dan večkrat "Varga, varga" (pozor, pozor) je bil signal za bližajoči se letalski napad.

Poleg velikih siren, ki bodo postavljene po ulicah, pa dobi Maribor še interno alarmno napeljava za svojo gasilsko četo, s katero pa bodo obenem povezane tudi vse ekipe za pasivno obrambo proti napadom iz zraka. Vse te naprave bodo sicer precej drage, so pa za današnje čase neizbežne in potrebne.

DR. MAČEK O HRVATSKEM SOKOLSTVU

"Hrvatski Dnevnik" prinaša zdaj izjavo dr. Mačka, katero je bil dr. Maček dal nekoč med diktaturo, pa takrat ni smela biti objavljena. Izjava se glasi: Že na moj rojstni dan so mi povedali, da se nekateri pripravljajo iti na ulico v sokolskih uniformah. Nalašč sem izpustil besedo "hrvatskih", ker hrvatskih sokolskih uniform ni, saj so vse sokolske uniforme z malimi razlikami enake. In res sem pozneje videl dva ali tri v takih krojih pred okni svojega stanovanja. Enega pa sem opazil v katedrali pri zadušnici. Iz tega sklepam, da je res nekaj ljudi, ki mislijo na obnovo Hrvatskega sokolskega saveza. Moja misel pa je, da bi bilo to brez pomena, čeprav sem tudi sam v mladih letih bil navdušen Sokol ter sem sam ustanovil tri sokolska društva. Sokolstvo je izključna češka ustanova, zgrajena prav za prav po nemškem vzoru, ki se kljub vsem naporom nikdar ni mogla udomačiti na hrvatskih tleh. Znana je, da niti en odstotek sokolskih članov ni telovadil ter da so bile telovadnice skoraj vedno prazne. Kadar pa je bila prilika za kako paradno, kjer je bilo mogoče po zagrebških ulicah postavljati se v uniformi, takrat pa se je zbralo navadno precej lepo število ljudi, izmed katerih pa večina ni vedela, kaj je desno, kaj je levo kreni. O stvarnih uspehih pa sploh ne govorim, ker jih sploh ni bilo.

KLIRINŠKI DOLG NEMČIJE JUGOSLAVIJI

Več kot dvesto milijonov dinarjev nam dolguje Nemčija po kliringu, nasprotno pa smo mi dolžni Italiji 136 milijonov din. Tudi češkomoravski protektorat nam dolguje okrog 25 milijonov kron, čeprav je bila svoj čas češkoslovaška država vedno naš upnik. Aktivne kliringe imamo z naslednjimi državami: Bolgarijo, Madžarsko, Nemčijo, Protektoratom, Turčijo in Španijo, pasivne pa z Belgijo, Italijo, Poljsko, Romunijo.

GOTSKI KRSTNI KAMEN

Z dovoljenjem lavantinskega škofijstva je vodstvo mariborskega muzeja te dni prevzelo za škofijski muzej gotski krstni kamen iz leta 1481, ki se je nahajal do sedaj izranžiran pod stolpom župne cerkve na Ojstrici nad Dravogradom. Kamen je izsekan iz enega samega kosa diorita ter predstavlja eno največjih kulturno-zgodovinskih znamenitosti, kar jih ima Slovenija. Na oboju krstnega kamna so izklesani krasi umetniško vredni reliefi ter grbi tedanjih mogotcev, Babenberžanov in Ptujskih gospodov. Kamen je ostriški cerkvi najbrž daroval kak nepoznan dobrotnik, ki je moral biti tu mogočen gospod. Izklesal ga je neznani umetnik, delo pa gotovo ni bilo enostavno, ker je diorit take trdote kakor granit. Ojstričani se niti zavedali niso, kakšno dragocenost imajo pod stolpom svoje cerkve. Kamen je stal tam že zelo dolgo, da ljudje tega ne pominjo več. To je vsekakor dobro, kajti če bi se bil do sedaj uporabljal v svoje namene, za katere je bil določen, bi ga bila voda najbrž že razjedla. Zelo težaven je bil prevoz tega težkega predmeta, ki tehtal več 100 kg, z visoke Ojstrice po strmih kolovozih do ceste. Prevoz se je vršil pod vodstvom prof. Baša. V Dravogradu so ga naložili na tovorni avto, ki ga je dal muzeju na razpolago mariborski okrajni cestni odbor.

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravljeni tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev
in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal
Buenos Aires

ZASLEDOVANJE RAZŠIRJEVALCEV ZLOBNIH VESTI

Beograjska policija še naprej zasleduje razširjevalce zlobnih in neresničnih vesti, ki se nanašajo na stanje v naši državi in glede njene nevtralnosti. Število kaznovanih razširjevalcev se je povečalo že na 20. Vsi so bili kaznovani z denarnimi kaznimi, povrh pa se njihova imena bero vsak dan v prestolniškem časopisu. Na ta način se bo razburjanje javnosti na najbolj učinkovit način zajezilo.

SLOVENCI IZVEN DRAVSKE BANOVINE

Statistika Slovencev v krajih naše države izven dravske banovine: Banovina Hrvatska (velik del šumskih delavcev, delavcev ostalih strok, mornarji, obrtniki, trgovci in uradniki) 138.500; dunavska banovina (razni delavci, obrtniki in uradništvo) 82.000; moravska banovina (rudarji, steklarji, kovinarji) 54.800; vardarska banovina (poljedelci, delavci in uradništvo) 49.300; drinska banovina (uradništvo, delavci in ostali poklici) 35.950; vrbaska banovina (rudarji, lesni delavci, zasebniki in uradniki) 17.000; zetska banovina (uradništvo ter ostali poklici) 7.250; uprava mesta Beograda z Zemunom in Pančevom (večidel uradništvo, delavci in obrtniki) 21.200. V celem imamo torej 407.000 naših ljudi izven mej Slovenije v državi, a v to število ni všteto vojaštvo in orožništvo. To je število, ki ga mnogo misli. V vseh pokrajinah izven Slovenije je vsega skupaj okrog 15 slovenskih društev in to le po večjih mestih. Zagreb ima na primer 30.000 slovenskih prebivalcev, a samo 2 slovenski društvi s skupno 1.200 člani; Beograd šteje okrog 17.000 Slovencev in ima v 2 društvih včlanjenih samo 1400 udov, dočim ima Sarajevo z 2000 Slovenci prav tako v 2 društvih 200 organiziranih.

UGODNA ODREDBA ZA PODJETNIKE

Glede izplačila denarnih vlog lastnikom gospodarskih poslopij je izdalo trgovinsko ministrstvo posebno pojasnilo. Uredba o izplačevanju hranilnih vlog namreč določa, da se smejo večje vloge izplačevati samo po predhodni odpovedi. S tem so bili prizadeti marsikateri podjetniki, ki niso imeli tako imenovanih tekočih računov, temveč so imeli svoj denar kar naložen kot hranilno vlogo. Po določitvi uredbe niso mogli razpolagati s svojim denarjem ob primeru potrebe. Trgovinsko ministrstvo pa je izdalo tolačenje, da se morajo podjetnikom brez odpovedi izplačevati tudi tiste vloge, za katere se dožene, da so prav za prav obratni kapital. S tem bodo podjetja lahko spet izpolnjevala vse svoje obveznosti.

NA SVOJE STROŠKE ZGRADIL CERKEV

Za dva in pol milijona dinarjev je zgradil novo pravoslavno cerkev v vasi Šilopaju pri Gornjem Milanovcu beograjski trgovci Ljuba Saračević. Pred kratkim je bila slovesno posvečena ta cerkev, ki jo je trgovec postavil v svojem rojstnem kraju. K slovesnostim so prišli trije pravoslavni škofje, med njimi tudi znani žički škof dr. Nikolaj Velimirovič, ki je imel govor, v katerem je poudarjal moralne vrednote pravoslavja, ki je čuvar srbskih izročil sv. Save.

BOLGARSKI METROPOLIT V BEOGRADU

V Beogradu se je te dni mudil bolgarski metropolit Stefan iz Sofije. Metropolit je bil nedavno še na zdravljenju v Franciji, toda zaradi splošne mobilizacije se je moral umakniti spet v domovino. Spotoma se je, kakor poročajo beograjski časopisi, ustavil tudi v Ljubljani in v Zagrebu, kjer je obiskal svojega prijatelja metropolita Dositeja. Metropolit Stefan je znan kot velik pobornik prijateljstva med našo državo in Bolgarijo in porabi vsako priliko, da dá temu svojemu prepričanju tudi izraza v javnosti. V Beogradu je izjavil, da bo zmerom ostal vnet pobornik te misli, da se morajo Slovani na Balkanu medsebojno spoznati in razumeti.

ODNOŠAJI MED JUGOSLAVIJO IN MADŽARSKO

Jugoslovansko-madžarski odnosi se zboljšujejo in postajajo vedno jasnejši. Besede priznanja, ki jih je izrekel madžarski predsednik vlade grof Teleky v svojem zunanje-političnem govoru glede jugoslovanske nevtralnosti, ki lahko služi drugim za primer, so v Beogradu vzeli na znanje z velikim zadovoljstvom. V odločujočih političnih krogih mislijo, da se iz tega lahko sklepa, da madžarska vlada z ozirom na današnji položaj polaga največjo važnost na to, da okrepi prijateljske odnose z Jugoslavijo. V zvezi s tem se v zadnjem času med Budimpešto in Beogradom ustvarjajo nove zveze.

NAKAZNICE ZA ŽIVEŽ NA KOROŠKEM

Nove ikaznice za živež so uvedene na Koroškem. Od sedaj bo tudi kruh na nakaznice, in sicer ga bodo odrasli ljudje dobili 2400 gr. na teden. Mesa bodo odrasli dobivali tedensko 500 gr. masla 80 gr. masti 65 gr. sladkorja 250 gr. Posebne nakaznice bodo izdane tudi za tiste, ki bodo hoteli jesti po restavracijah in gostilnah. Brez nakaznic ne bo nihče mogel naročiti ničesar.

SLOVESNOSTI NA MAČKOVEM KAMENU

Na Mačkovem kamenu so 25. septembra ob priliki 25 letnice velikih bojev, ki so se vodili na Mačkovem kamenu, bile velike slovesnosti. Na bojišču se je najprej izvršilo žalno opravilo za vse padle borce za domovino. Kralja je zastopal general Svetislav Tadić, kralj. vlado pa notranji minister Stanoje Miholčić.

Nemške zahteve v Jugoslaviji

Po poročilih naših dnevnikov so v zadnjem času zastopniki nemške manjšine večkrat obiskali jugoslovanskega prosvetnega ministra in zahtevali od njega ustanovitev novih šol. Zaradi tega smatramo za potrebno, da našo javnost obvestimo o stanju nemških šol v Jugoslaviji. Po podatkih za šolsko leto 1937—38 obstoji v Jugoslaviji 765 razredov z nemškim osnovnim poukom, katere obiskuje 38.209 nemških otrok. V teh razredih poučuje 724 učiteljev, od katerih je 507 Nemcev. Nadalje se vrši pouk v nemškem jeziku v petih meščanskih šolah in to v nemški zasebni meščanski šoli v Beogradu, v protestantovski zasebni meščanski šoli v Zagrebu, s zasebni meščanski šoli v Novem Vrbasu, v državni meščanski šoli v Apatinu (trije nemški oddelki) in v državni meščanski šoli v Beli Crkvi. V preteklem šolskem letu je obiskovalo te meščanske šole 675 nemških dijakov. V teh šolah poučuje 62 učiteljev, od katerih jih je 15 iz nemškega rajha. Nemci imajo zatem zasebno učiteljsko v Novem Vrbasu s 95 dijakov in 14 profesorji in štiri razrede državne gimnazije v Novem Vrbasu 97 dijakov. V začetku letošnjega šolskega leta so bile odprte nekatere nove

nemške osnovne šole. Nemci zahtevajo letos tudi popolno nemško gimnazijo. Navajamo primer, kako se razvijajo nemške meščanske šole. V Novem Vrbasu je bila ustanovljena nemška meščanska šola leta 1933. V prvem letu je imela 136 učencev, v drugem 161, v tretjem 211, v četrtem 239, v petem 253, v ptekelem šolskem letu pa 269. Lep primer razvoja nemške osnovne šole nudi nemška šola v Rumi: letos se je vpisalo vanjo 947 nemških otrok. Šola ima 18 oddelkov in 20 nemških učiteljev. Ali je mogoče nemško šolstvo v Jugoslaviji primerjati s tem, kar imajo naši rojaki na Koroškem?

ZAVOD ZA ZATIRANJE RAKA

Ob prisotnosti zastopnika Nj. Vel. kralja polkovnika Durbešića, več ministrov, zastopnikov vseh fakultet in mnogih uglednih osebnosti so 24. IX. položili temelj zgradbi zavoda kneza Pavla za proučevanje in zatiranje raka, ki jo bodo zgradili na prostoru klinike medicinske fakultete.

Protiletalsko strojni-co so kupili

Vojni minister general Nedić je sprejel generalga ravnatelja Privilegirane agrarne banke Jevremovića in bančnega uradnika Milana Komadinića, ki sta ministru izročila vsoto 160.000 din. To vsoto so zbrali uslužbenci Privilegirane agrarne banke, da se nabavi nova protiletalska strojna puška za našo vojsko. Vojni minister je darilo hvaležno sprejel. Zgled, ki so ga podali uslužbenci PAB, ne bo osamljen, ker so se slične akcije pokrenile že na raznih straneh.

JUGOSLAVIJA IMA DOVOLJ BENCINA

V Beogradu je bila te dni anketa, na kateri so ugotovili, da v Jugoslaviji ni treba omejiti prometa z motornimi vozili, ker imamo dovolj velike rezerve bencina in drugih pogonskih snovi. Če bi bilo potrebno omejiti porabo bencina, bi ga bilo vedno toliko na razpolago, da motorni promet ne bi trpel.

SLABA VINSKA LETINA KAŽE V DALMACIJI

Precej slabšo grozdno letino imajo letos v Dalmaciji. Pa tudi kasneje bodo letos trgli grozdje kakor lani. V krajih okrog Splita bodo začeli trgati konec tega meseca. Grozdje bo po napovedih strokovnjakov sicer izredno dobre kakovosti, pač pa ga bo za dobro tretjino manj kakor lanske leto. Tudi za vinsko trgovino se ne obeta prav najboljša. Vojno stanje v Evropi bo močno zavrnilo prodajo dalmatinskih vin v tujino.

TUDI PLOVBA PO DONAVI JE NEVARNA

Tudi na Donavi plovba ni več popolnoma varna. Madžarske oblasti so namreč obvestile kapitanijo rečne plovbe v Vukovarju, da se je odrgala od donavske obale mina in zaplula s tokom reke navzdol proti Vukovarju. Madžarske oblasti so mino popisale in sporočile kapitaniji, naj opozori plovce, da bodo oprezni. Mina ima obliko dober meter dolge deske in je barvana tako, kakor je gladina reke. Po računu oblasti se mora mina nahajati nekje v bližini Vukovarja.

OBIŠČITE KROJAČNICO Leopolda Ušaj

Sporočam Vam, da imam v zalogi najmodernejšo blago za POMLAD in POLETJE

Pridite k meni, kjer boste najboljše postreženi.

GARMENDIA 4947
Buenos Aires La Paternal

AKO HOČITE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. CODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO ženske bolezni, bolezn. maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Posebne odredbe na Koroškem

V zadnjem času je bila na Koroškem izdana cela vrsta odredb, ki urejajo javno življenje v skladu s potrebami vojnega časa. Tako je med drugim določeno, da se dohodninski davek poviša za 50%. Enako se zvišajo javne dajatve za 50% pri vseh nameštenci, ki imajo mesečno večje dohodke kot 240 mark. Tobačni izdelki in pivo se je podražilo za 20%. Podražile so se tudi žgane pijače. Dežele in občine bodo morale oddajati državi poseben vojni prispevek. Plače in zaslužek se ne smejo povišavati. Doklade za nadure, nedeljsko ali nočno delo v bodoče odpadejo. Predpisi glede dopustov so razveljavljeni. Tudi vsako samovoljno zviševanje cen je strogo prepovedano. Enako strogo je prepovedano spravljati ali zadrževanje surovin ali življenskih potrebščin. Glede nakaznic za živila se odredbe vsak čas menjajo. Doslej je bilo določeno, da dobi vsaka oseba 700 gramov mesa na teden, od sedaj dalje pa se je odmera zmanjšala na pol kg tedensko na osebo. Tudi moka se bo mogla odslej dobivati samo še na nakaznice. Zaenkrat je določeno na osebo četrt kg moke tedensko. Za ljudi, ki so vajeni močnatih jedi, kakor je to pogosto primer na Koroškem, bo ta odmerjena količina brez dvoma precej skopa.

Prostovoljci dobijo zemljo

Novih 25.000 jutrer plodne zemlje bo naša država razdelila vojnim prostovoljcem. To zemljo so pridobili z izsuševanjem močvirnega predela, ki ga imenujejo Pančevački otok. Kmetijski minister dr. Branko Čubrilo- vič je v ta namen sklical več sestankov, katerih so se udeležili predstavniki ministrstva in prostovoljskih organizacij, in določili način, po katerem bodo delili zemljo. Najprej bodo razdelili prvo partijo 10.000 jutrer, pozneje pa še 15.000 jutrer. Prostovoljci, ki ne bi hoteli vzeti zemlje, pa bodo dobili protivrednost v 4 odstotnih državnih obveznicah. Prav tako bo končno odstavljeno z dnevnega reda vprašanje vojnih prostovoljcev, katerim država dolga leta ni izpolnila obljub, ki jih jim je dala.

UMETNIKA RAZSTAVA V LJUBLJANI

V Ljubljani je bil 17. IX. začetek umetniške razstavne sezone. V Jakopičevem paviljonu se je po dolgem času zopet predstavil javnosti slikar F. S. Stiplošek. Slikar Stiplošek je v upodabljanju umetniškem svetu znan že iz prvih po- vojnih let, ko so se takrat združili slovenski upodabljači umetniki v prvo slovensko umetniško društvo. Razstavljal je v družbi drugih naših priznanih slikarjev in kiparjev

v različnih evropskih mestih in pre- stolnicah. Po dolgem hrušju se je 17. IX. brez velikega hrupa in oficial- nega predstavljanja skromno pred- stavljal naši javnosti. Brez začetnih govorov se je razstava odprla v pri- sotnosti tiste publike, ki se zanima za našo upodabljačo umetnost.

Obmejno ozemlje

Velikovski, beljaški, celovski in šmohorski okraj so proglašeni kot obmejno ozemlje. Na tem ozemlju sme v bodoče policija odstraniti vse inozemce, ni bi jih smatrala kot nezanesljive. Vsak inozemec si mora zato v naj krajšem času preskrbeti posebno dovoljenje policijskih obla- sti, da sme še nadalje bivati v ob- mejni coni. Čeprav ima kdo že dovo- ljenje za bivanje v tem delu deže- le, si mora kljub temu nabaviti še novo dovoljenje v skladu z novo od- redbo. Potovanje skozi obmejno o- zemlje je dovoljeno. Cigani pa ne smejo bivati ali potovati po obme- jnem ozemlju.

Naši rudarji

Tok in razvoj dogodkov, katere doživljamo danes, nam daje v polni meri slutiti, da gremo novi razvojni stopnji socialne in gospodarske pre- ureditve človeške družbe nasproti. Silna borba, ki jo je pričel delavski razred v poprevratni dobi za izbolj- šanje svojega položaja v obstoječem družabnem redu, je sicer dosegla le-

Jugoslovani in Čehi

Vrl slovanski narod, Čeh, naš dragi brat, ki je tudi radi nas žrtvoval življenja, stekel je takorekoč 1918 neodvisnost in svobodo, za kar se je vedno neustrašeno boril. Nje- gov aktiven duh postal je še odloč-

nejši in morda nima na celem svetu takega naroda, ki bi bil kulturnejši od njega. Mnogoštevilne šole, razne javne ustanove, velika industrijska podjetja, svetovna trgovina v zavid- nem položaju dajejo vse od kraja pohvalne primere in začudenja. Nji- hovi znanstveniki in umetniki so po- znani od Prage do Tokija in Washingtona.

pe uspehe, a je rodila tudi protire- akcijo pri nasprotniku. Ta je nasto- pila prej, predno se je delavstvo za- vedalo važnosti zavojevanih pozicij. To je imelo za posledico, da je ravno v tistih državah moralo pravo de- lavsko gibanje nasilno propasti, kjer je že bilo najbližje svojemu cilju.

Vendar tudi tu so posledice so- cialnega razvoja prejšnjega delav- skega gibanja ostale, čeprav je bilo gibanje formalno uničeno. Pohod reakcije pa velja tudi za vse tiste dr- žave, v katerih delavsko gibanje si- cer ni bilo na sličen način pogaženo, a so mu bile stavljen v drugi obli- ki silne ovire v njegovem napredo- vanju.

Če si tozadevno ogledamo naše do- mače razmere, vidimo, da se tudi nam nič boljše ne godi. Naše giba- nje, čeprav v jedru mlado in po ob- segu še daleč nedovolj razvito, je imelo vedno v načelu samo socialno- gospodarski dobrobit delavstva in nobenih drugih aspiracij.

Tedaj so se pa vsi hlapeci socialne reakcije, ki so ob določenem času zavpili na ves glas: to so internacio- nalisti, nenarodno gibanje, ki za- struplja naše delavstvo in zato ga je treba uničiti. Delali so na tem z vsemi sredstvi tako dolgo, dokler ni- so sami propadli, a naše gibanje je ostalo.

Za njimi so prišli drugi. Ponovili so isto pesem, samo v nekoliko slabši kompoziciji. Zavzeli so vse tiste ustanove, katere si je delavstvo v prvotnem boju priborilo. Iz teh mest so nameravali prizadejati našemu razrednemu svobodnemu delavskemu gibanju zadnji smrtonosni udarec. Pod krinko patriotizma in obram- be krščanskih načel, so se poslužili vseh sredstev, samo da ta cilj dose- žejo. In vendar ni se jim posrečilo. Zakaj? Zato, ker so prezrli živo dej- stvo, da se socialni razvoj in napre- dek delovnega ljudstva danes ne da več obteži v prisilne jopice njihovih praznih gesel, temveč hoče nekaj po- zitivnega, nekaj življenjsko vsebin- skega. No in kakor se sedaj dogodki razvijajo pri nas in okoli nas, izgle- da, da so že sami postavljeni na "in- deks" in mogoče ni več daleč čas, ko bodo izginili v žalostno pozablje- nje, a mi in naše gibanje homo še ostali.

Taki so nepisani zakoni socialnega razvoja delovnega ljudstva v člo- veški družbi. Zato je v današnjem času brezpogojno potrebno, da se delavstvo zaveda svoje naloge, in ve, po kateri poti mora hoditi, če hoče, da ne zgreši poti in zopet pade.

Da se to ne zgodi, je nujna potre- ba slehernega delaven, da razume čas razvoja in pride v svoje razred- ne svobodne strokovne in kulturne organizacije, v katerih bo našel ka- žipot za naprej v življenje.

Za časa vojne neizprosni v ruše- nju despotke krvave carevine so se oni junaško borili skupno z brati Srbi in Rusi, ustvarjali neustrašljive legije, gojili kult spoštovanja na- pram resnici in pravici in tako v vsem branili koristi majhnih in na- padenih. V oni ne lahki in ne malo opasni misli niso nikoli klonili, marveč so delali iskreno in odloč- no, makar za ceno svoje glave. Dan osvobojenja so dočakali ponosnih obrazov kakor oni v inozemstvu ta- ko oni doma. Javna misel je bila, da Čeh brez razlike spola in stanu ne trpi tuje nadoblasti in tiranije. Ne trpi avstro-ogrske podle propagan- de, ceni svoj narod in tradicijo, ki mu je v amanet zapustil Jan Hus. Na čelu Kramara v zaporu in Masa- ryka v izgnanstvu vodil je on bor- bo, ki se ni mogla zrušiti niti z za- mahom, kakršnega je vprizorila naj- krvavejša vojna, niti s strašnimi hordami, ki so divjale v Mačvi, To- plici, Bosni in Haliču, niti s šikani- ranjem in vislicami, ki so do konca vojne delovala v polnem obsegu.

Tak velik Čeh je bil mrznjen pri vseh prijateljih černo-rumene politi- ke. Ali ta mrznja je bila več radi podlega strahu nego iz grdega oma- lovaževanja. Razni odgovorni in ne kaznovani vojni krivci so ustvarili gnjev v duši pri našem vernem bra- tu, ki so se zlonamerno ponošali s klevetami in lažmi. Oni širijo vsako- jaké zlobne vesti in jih žele podce- niti v vsakem pogledu. Ti glasovi se često slišijo tudi pri nas predvsem od onih ljudi, ki so našim neprija- teljem odprto ali tajno pomagali z zakulisnimi akcijami. Na njih obra- zih moramo takoj ugotoviti že iz prošlosti nam poučnih. Te ljudi je treba ostro obsoditi, ki napadajo našega brata, ker s tem ustvarjajo mržnjo pri našem narodu in ker se te propalice često znajo pokrivati z laži-patriotizmom.

Naš narod je velik v slavi. On je vojno vzdržal kot nobeden v zgodo- vini. Istotako je velik Čeh, ki ni niti trohice sumnje pokazal v poznanem žarnem srbofilstvu. Dvigal se je in poveljeval v umetništvu in tehniki kot kolos. In smo zato z njim enaki in nočemo nikoli dopustiti, da nje- ga ali nas vojni krivci omalovažuje- jo in naše bratstvo krivo tolmačijo.

In ne samo Srbi, marveč vsak is- kren Jugoslovan mora z vsemi mi- slimi in delovanjem pomagati svoje- mu milemu bratu kakor v blagosta- nju tako tudi v nesreči. Kajti dok- ler si pomagamo in ljubimo, ni si- le, ki bi nas mogla nadvladati in razkrojiti, pa naj se katerihkoli sredstev poslužujejo te prodane grešne duše.

Nemanja Pavlovič, Beograd

Dopisnik Slovenskega lista

ŽGANJE

IZBORNA KAKOVOST II. IN III. VRSTE

MOČNOSTI 39° IN 48°

VERMUT

OKUSEN, PRVOVRSTNE KAKOVOSTI

PRIPRAVLJEN

IZ NAJBOLJŠEGA SANJUANSKEGA VINA

SLIVOVICA

UVOŽENA IZ JUGOSLAVIJE

PELINKOVEC

PRIPRAVLJEN V BUENOS AIRESU IZ

PRVOVRSTNEGA MATERJALA

TOVARNA LIKERJEV IN ALKOHOLNIH
PIJAČ

Zlatko Badel

Avenida Maipú 3146-50

Olivos F.C.C.A.

U. T. Olivos (741) - 1304

Na vahtni dan.

Saj se komaj še kaj domislim, ker je tega že davno. Kot študent nisem bil o Vahtih nikoli doma, zato imam samo one spomine, ki so že precej obledeli. Ne vem če zato, ker je tudi o vahtih vse blede, ali zato, ker je jesen že ovenela in včasih že tudi bela zima, ali pa zato, ker se je v naš dol nabasala tedaj gosta megla, skozi katero smo jo rezali k maši.

Tam spredaj tudi gredo, tako smo ugibali, ker smo slišali glas in domnevali, da je beseda Skalarjevega Toneta, ker je bilo pač slišati glas, a skozi gosto meglo ni bilo mogoče videti osebe.

Žalostno je pel duhovnik. Nisem razumel, zakaj to žalostno petje. Saj v našo družino ni zasekala smrt vsa tista leta in zato sem pač malo mogel občutiti rane, ki jih zadaja smrt. Res je bila smrt pri drugih hišah. Pri sosedu je umrl Drežek. Mojih let je bil. Pa še to vem, da sem bil zaradi njegove enkrat tepen... da nisem za njim kdovekaj jokal in njegove zube bridko občutil, to si je lahko misliti.

Žalostno je pel gospod in molil. Ljudje so si solze brisali in ženske so bile vse v črnih rutah... Že mora tako biti, s tem sem si razrešil vse tiste uganke in potem smo šli še na pokopališče. Vsi so imeli svoje grobove, na katerih so zažigali sveče. Mi smo pa le druge gledali in skoro žal mi je bilo... Danes je seveda vse drugače, zakaj že stoje križi, na katerih se berejo imena tistih, za katerimi so teklo solze. Tudi na očetovem grobu stoji križ...

Toda tedaj... davno je že tega... ni poznalo sreče žalosti in tudi skozi jesensko meglo nam je sijalo sonce, da smo imeli vesele dneve in tako je bil tudi vahtni dan vesel.

Kako smo se gnali domov otroci tisti dan, da nam ne uidejo vahtarji.

Bila je in menda še danes je po naših krajih navada, da je bil vahtni dan tudi dan siromakov. Pri nas so spekli tri peke "vahčev", to je malih hlebkov. Morda jih je bilo sto ali še več. To je bil kruh za siromake.

Bilo je ob 10 uri, ko so pričeli prihajati s koši. Vsi bajtarski otroci so šli, vsak s svojim kosom, mati so pa vsakemu dali hlebeček. Pa prišlo so tudi stare žene. Tudi šepasta Pečarjeva Jera je pricincala in še mnogo drugih, tudi takih, ki

jih nismo poznali. Mati so pa dajali in dajali, tako da je bilo že hlebkov konec in so potem še peko domačega kruha razrezali. Pa še jih ni bilo konec tistih vahčarjev, katerim so potem dajali jabolka... mi sam smo pa tisti dan kar brez kruha ostali. Gotovo bi jokali, če bi mi mati ne razložili, da je to za duše v vičaj, kamor bom tudi jaz enkrat gotovo prišel, "pa še dobro bo, če prideš tja, zakaj če boš tako siten in tečen kot si sedajle, ki se ježiš zato, ker so nam siromaki odnesli kruha, še več ne boš zaslužil..." Tako sem se dal modri materi podučiti in sem bil zadovoljen s fiziolo, ki je od popoldne ostal.

Pravijo, da so v marsikateri bajti celo zimo imeli tisti kruh, ki so ga nabrali o. vahtih.

In če danes iz dalje, časovne in krajeve, mislim nazaj na tisti stari lepi običaj, razumem dobro, da je taka navada nekaj lepega in veliko vrednega in sem prepričan, da tudi letos trkajo na vrata mojega doma "vahčarji" in veseli hitijo naprej z dobrim hlebkom kruha, ki ga bo siromašna mati posušila in bo suha skorja slasten prigrizek k siromakovem kosilu.

Lepa navada je to in še kako pomembna. Saj pravi apostol da "ljubezen pokrije mnogo grehov". Seveda ne misli tiste ljubezni, katere so lačni mladi ljudje, tiste strasti, ki jo slikajo v filmih in v dramah, tiste poželjivosti, ki teži za naslado in je v premmogih docela izmaliceno čno, kar je prava osnova ljubezni, ki je v tem da daješ in ne da hočeš dobiti...

Ona ljubezen, ki mnoge grehe pokrije, je tista, ki vodi k samoodpovedi željo pomagati drugemu, lajšati življenje drugemu. Ta ljubezen pa pokrije mnoge grehe in...

Saj ni nič onstran groba, takole se sliši pogosto od takih, ki so doživeli kakšno razočaranja ali pa so verjeli, ker je niso hoteli čuvati in bi jim bilo ljubše, da bi bilo onstran groba vse prazno... ker jih tam nič dobrega čakati ne more, ker nič dobrega niso zaslužili...

Zakaj pa nobeden nazaj ne pride? tako se skušajo izgovarjati drugi.

Zakaj pa učeni ljudje kot zdravniški, advokati in učenjaki tudi nimajo

vereti, take in podobne domisleke? Človek čuje in kaj naj na vse to odgovorim? "tem učenjakom"?

Na vse to nam daje določen, nesporen odgovor Jezus sam v svojem evangeliju in s svojo lastno besedo. Takole beremo v evangeliju sv. Janeza: "Takrat je rekel Jezus množicam: Resnično, resnično, povem vam: Pride ura in je že zdaj, ko bodo mrtvi slišali glas Sina božjega in bodo oživi. Kajti kakor ima Oče življenje v sebi, tako je dal tudi Sinu da ima življenje v sebi. In dal mu je oblast, da sodi, ker je Sin človekov. Ne čudite se temu; kajti pride ura, ko bodo vsi ki so v grobeh, zaslišali njegov glas, in kateri so delali dobro, bodo vstali k življenju, kateri pa so delali hudo, bodo vstali k obsodbi" (Jan. 5, 25-29).

"Saj imajo pisma in preroke, tem naj verjejo. Če pa tem nočejo verovati, ne bodo verjeli, tudi če kdo od mrtvih vstane", tako beremo tudi v evangeliju besedo Jezusovo.

Sveti Pavel pa je zapisal takole: "Bratje, nočemo, da bi ostali v nevednosti o rajnikih, kakor tisti, kateri nimajo upanja. Zakaj kakor verujemo, da je Jezus vstal, bo Bog tudi tiste, ki so zaspali po Jezusu, pripeljal ob enem z njim..." in se nadaljujejo z razlago nauka o vstajenju mrtvih.

Delajte dokler je dan, zakaj, ko pride noč ne bo mogel nihče več delati! in blagor njim, ki v Gospodu umrjejo, ker njihova dela gredo za njimi... takole nam govori božja beseda.

Če si je človeška modrost kaj drugega izmislila, ne bo zaradi tega božja beseda nič zgubila na svoji veljavi.

Žalostne so ciprese, ki krase grobove.

Rojaki
Predno si naročite obleko
OBIŠČITE
KROJAČNICO
Cirila Podgornik
ki vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih in ima v zalogi veliko izbero vzorcev za pomlad in poletje
CENE ZMERNE
TINOGASTA 5231
Villa Devoto

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

SESTANEK LJUBITELJEV NAŠIH OTROK

Na Vse svete, to je 1. novembra po izvršenih molitvah, ki se bodo vršile ob 4 uri v Jugoslovanski grobnici na Chacariti, ki je oddaljena samo nekaj korakov od glavnega vhoda, se bo vršil ob 5 uri in pol v paternalski šoli, Paz Soldán 4924, sestanek staršev slovensko šolo obiskujočih otrok ter prijateljev naše šolske mladine.

Ker se bo na sestanku razpravljalo o zelo važnih zadevah, ki se tičejo naših otrok, se naproša, da se tega sestanka udeležijo vsi, ki jim je na srcu naš naraščaj.

CERKVENI VESTNIK
29. okt. Maša za Franciško Ščuka na Paternalu. Molitve v Novi Pompeji ob 4.20 uri.

1. nov. Maša ob 10 uri na Paternalu za Alojz Gulin. Molitve za rajne na Chacariti ob 4 uri.

NE POZABITE NA SHOD V NOVI POMPEJI!

Tovarna pohištva "Los Andes"

Ima na izbero vsakovrstno moderno pohištvo, za spalnice, jedilnice, pisarne itd. po zelo ugodnih cenah.
Prepričajte se sami!
VINKO ROGELJ
Los Andes 249,
Villa Scasso — U. T. 652-133
Buenos Aires

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo
Rojakom se priporočata
PETER FILIPOVIĆ
in **JUSTO KRALJ**
WARNES 2101 esq. Garmendia
La Paternal Bs. Aires

Caričin ljubljene

Nadaljevanje 160

— Katarina, — nadaljuje knez Gregor Orlov, — pozabiva, kar se je zgodilo, — naj bo med nama vse tako, kakor jebilo nekoč.

Ne potrebujem časti, nočem denarja in briljantov. Vse to dajem Potemkinu, naj si on grabi posestva, če pa hoče, mi naj bo predpostavljeno, tudi s tem sem zadovoljen.

Toda ti, ti mi bodi zopet ljubljena žena, — brez tebe, Katarina, ne morem živeti?

Orlov umolkne.

Nekdanji caričin miljenec ni opazil, kako se je v tem trenutku grmovje komaj vidno zganilo, prikazal se je porogljiv obraz nekega človeka.

Sovražne oči so motrile kneza Gregorja Orlova in carico Katarino, slavno vladarico Rusije.

To je bil Subov.

— Vstanite, knez Orlov, — reče Katarina tiho. — Tukaj se radi slavnostne prireditve nemoreva pogovarjati, toda še nočoj se bo med nama vserezčistilo.

Dolžnost me kliče, vrniti se moram k svojim gostom, — ne smem ostati dalje časa v tej uti z vami, kajti ljudje bi me zopet utegnili ogovarjati in spletkariti proti meni.

— Spletkariti?! — vzklikne Orlov in plane. — Oh, Katarina ko bi vedela, kako si me užalostila s temi besedami!

Nekoč pa se nisi ozirala na moje besede, kadar je šlo za Gregorja Orlova. Sedaj pa, sedaj se oziraš na to, kaj bodo rekli ljudje?

Saj to so pritlikavci, ena sama tvoja beseda jih lahko uniči, — tebi je treba samo migniti in vsi bodo umolkneli!

— Časi so se spremenili, dragi

prijatelj, — odvrne Katarina in skomigne z ramenom.

Kakor sem napravila iz tebe mogočnega človeka, tako se je tudi plahi Aleksander Potemkin spremenil v hrast, ki razširja svoje veje tudi preko moje glave. Potemkin ima na dvoru in v državi mogočno stranko radi tega se moram ozirati tudi nanj.

Moj minister Panin je vpliven zaščitnik kneza Aleksandra Potemkina, ti, Orlov, pa veš, da je grof Panin združil vse niti moje vlade v svoji roki.

— Vem, — na žalost, — vedno sem te opozarjal, da bi se čuvala tega starega lisjaka. Toda ti me nisi ubogala. Ta Panin misli, da bo vedno vladal, sedaj pa je napočil trenutek, ki bo tudi njemu naznanil konec.

— Vse se bo zgodilo tako, kakor bom hotela jaz, — odvrne Katarina, — ti pa, Gregor Orlov, počakaj do jutri, zadovoljen boš z mano in z mojimi odredbami.

Katarina položi svoje roke na njegova ramena.

— To noč se bo marsikaj zgodilo, — nadaljuje Katarina, — to noč se bo podrla marsikatera skala, človeka pa, ki je bil doslej pritlikavec, bo pozdravilo jutro kot velikana.

Gregor Orlov je bil trdno prepričan, da je mislila Katarina njega s temi besedami, — če pa bi bil pogledal v tem trenutku carici v oči, bi si ne bil mislil tega. Toda zaslepljeni Orlov ni videl blekta v njenih očeh, videl je samo carico in njeno vabljivo telo.

Katarina je šla proti izhodu.

— Katarina, — vzklikne Gregor Orlov, — mar naj mine ta trenutek tako hitro, trenutek, po katerem sem brepenel toliko časa, ti pa mi nisi rekla niti besedice v tolažbo?

Katarina obstane ter molče pogleda Orlova.

— Potolažila te bom, Gregor Or-

lov, — v njenem glasu pa je zvenelo marsikaj, — pričakuj me čez eno uro v tej uti, vrnila se bom, — potem pa se bova skupaj odpeljala v Petrograd.

— V Petrograd? — vpraša Orlov presenečeno.

V naslednjem trenutku pa se je njegov obraz zjasnil in nekdanji caričin miljenec se je zmagovalno nasmehnil.

Carica se bo še nočoj peljala z njim v Petrograd?

To pomeni, da bo še nočoj prišla v njegovo hišo.

— Petrograd! — vzklikne knez Gregor Orlov in poljubi caričine roke. — Oh, Katarina, kako me osrečujejo te besede.

— Molčite, ne črhajte, knez Orlov, o tem nikomur niti besedice, — je zapovedala Katarina.

Knez se prikloni in si položi roko na sree.

— Čez eno uro torej, knez Orlov, — reče Katarina in hoče oditi iz ute.

— Čez eno uro bom pričakoval Vaše Veličanstvo v tej uti, — odvrne Gregor Orlov in se globoko prikloni.

— Ali ukazuje moja carica, da bi pripravil kočijo?

— Da, zares, knez Orlov, storili bi mi veliko uslugo. V vaši kočiji se bi lahko odpeljala v Petrograd, kočijaž pa naj bo eden od mojih ljudi, — sama bom izdala potrebne odredbe. Ne pozabite torej, čez eno uro! In carica je izginila.

Knez Orlov je ostal sam v uti. Sedel je na klopi, kjer je malo prej sedela carica.

Ta nepričakovani preobrat ga je nepopisno osrečil, — jokali so skoraj od veselja in zmagovalstva.

Sedaj mu ne bo več težko uničiti enoakega Potemkina, — tako je namreč kneza še vedno imenoval.

Katarina se bo z njim peljala v

bove; tih so tista zadnja počivališča trudnih zemljanov; tožno klonejo glave evetice... le križ nam sveti govori, da vidmo se nad zvezdami!"

Vse je ostalo. Če je bilo bogastvo ali revščina, trpljenje ali naslada... vse ostalo, vse so morali pustiti.

"Samo njihova dela gredo za njimi!"

Toda tudi molitve in dobra dela preostalih morejo za njimi, katere je smrt sicer ločila od nas... a jim ni življenja vzela, temveč le spremenila. Razdrila je le dom minljivega bivališča na zemlji (telo), zato pa je odprla večno bivališče v nebesih... Tjaka moremo poslati za njim nekaj tistega, kar so oni ostali na dolgu, da bo njihov račun preje izravnani.

Dolgujejo Bogu, ker niso dosti zvesto vršili svojih verskih dolžnosti.

Zato jim pomagajo naše molitve in sveta maša.

Niso bili dosti nesebični v ravnanju z bližnjim.

Zato naj jim pomagajo naša dobra dela, miloščina, ponižnost, uslužnost napram bližnjemu, potrpežljivost.

Neredno so stregli svojim željam in svojim čutilom.

Zato pa jim moremo darovati naš post, zatajevanje v krotanju naših čutil, v odpovedi lastnim željam...

Tiho molče grobovi. Le križ na grobu nam pove, da rajni čakajo tudi na nas, da je njim in nam tamkaj pripravljeno kaj boljšega. Saj tam šele se bodo umirile naše želje in bo sree našlo pokoj, kjer sveti večna luč in kjer bomo počivali v miru.

Janéz Hladnik

— Jaz imam samo enega prijatelja, — odvrne Subov in se pretkano nasmehne, — enega edinega in iskrenega prijatelja.

— Kdo pa jeto?

— Jaz sam!

Subov je carici vedno bolj ugajal. — Subov, poskrbite, da bo čez eno uro moj najboljši kočijaž v Orlovi kočiji. Sluga kneza Gregorja Orlova naj ostane to noč v Carskem selu.

— Kakor ukazuje, Veličanstvo, vestno bom izpolnil vašo povelja.

— Zbogom, Subov, — nadaljuje carica, — ko pa boste izvršili moje povelje, pridite v moj kabinet in mi javite rezultat.

— Če bo mogoče, še nočoj!

— Jutri zjutraj, Veličanstvo?

Platon Subov se priklone.

Oči so mu žarele zmagovalstva.

Katarina pa je odšla, hodila je po gozdu Carskega sela, potem pa se je približala jezeru. Svoj skratni plašč je odložila, ker ni mogla v njem hitro hoditi. Na sebi je imela samo svojo belo svilnat obleko, ki se je nežno oprijemala njenega lepega telesa.

Srce ji je hitro udarjalo.

— Sedaj se bo zadnjikrat sešla z Aleksandrom Potemkinom, zadnjikrat bo gledala njegov obraz, v katerem se je zrcalilo toliko ponosa in veselja do življenja.

Kakšen bo kot menih v rjavi in siromašni kuti in z zdelanimi rokami?

Oh, takrat bo ta lepi mladenič bled in upadel redovnik, ki ne bo imel ničesar skupnega z junakom in s caričinim miljencem Aleksandrom Potemkinom.

Katarina sama ga bo sunila v prepad, uničila bo človeka, ki ga je ljubila.

Sele sedaj je prav čutila, kako ga je ljubila, čutila je to še veliko bolj kakor prej.

Oboževala ga je, ljubila in hrepe-

Jože Grbinc:

ZLATE JAGODE

Trgovca Primož se je odpravil po svetu za kupčijo. Preden se je poslovil od domačih je vprašal najprej ženo, kaj ji naj prinese za spomin.

"Kaj boš neki nosil?", odvrne uvidevna žena. "Dobro opravi, pa se vrni kmalu zdrav med nas, ki te bomo težko čakali."

Nato pobara svojega sinka Petra, kaj mu naj prinese s poti. Peter je junaki fant, ki ga mikajo pištole in lov, pa poprosi očeta, naj mu prinese za spomin pištolo.

Oče priklama in se poslovi od sina. Poslednja priteče k očetu hčerka Pavlica. Oče jo poboža po zlatih lasih in jo povpraša, kaj naj njej prinese za spomin s poti.

Pavlica noče ničesar drugega, kakor šopek jagod, ki jih ima tako rada.

Tudi njej obljudi oče, kar si je zaželela. Nato Primož odide in njegovi mu še dolgo mahajo v pozdrav.

Več dni in več noči je bil trgovec Primož z doma. Dobro je opravil, kar je nameraval. Vsakemu od domačih je kupil po svetu grede nekaj malega za spomin. Tudi za sina Petra je dobil pištolo, ki si jo je privezal pod suknjo, da bi se branil napadalec, če bi ga nenadoma napadli in hoteli oropati.

Pot zavije tedaj v savsko sotesko. Primož koraka ves čas skozi ozko dolino. Pod njim šumi reka, nad njim se boči strmo skalovje.

Pride v sredino doline in tedaj ugleda staro ženičko in njeno hčerko. Obloženi sta s suhljadjo, ki sta jo nabirali med potjo. Deklece drži v rokah šopek rdečih jagod in trgovec Primož se tedaj domisli, kaj mu je naročila hčerka Pavlica.

"Hej, prodaj mi šopek jagod", zakliče Primož.

"Ne morem", odvrne deklece. "Doma imamo bolnega brateca. Padel je z drevesa in si je polomil noge. Zda si je zaželel jagod in mu jih nesem za priboljšek."

"Kje si jih nabrala?" vpraša Primož.

"Pod Medvedjimi skalami v Grašici", odvrne hčerka mati in hči. Nato Primož sprašuje, kje drži pot

Mladinski kotiček

proti Grašici in do Medvedovih skal. Žena in deklece mu lepo razložita. Nato se vsa trojica razstane: mati in hčerka odideta po dolini proti domu, Primož pa krene v hrib, kamor sta mu pokazali pot obe ženski.

Pogumno se spenja Primož v hrib, vesel, da bo prinesel Pavlici jagode, ki si jih je zaželela.

Primož se oprijemlje vej in se grabi za skale. Pot do Medvedjih skal je strma in Primož končno le ugleda na solnčnem prostoru z jagodami zaraslo planjavo. Urno se skloni in hiti nabirat rdeče plodove.

Možu pa se v tistem zazdi, da se rdeče jagode spreminjajo v zlato. Neverno vtakne nekaj plodov v usta, ugrizne, jagode pa zahrešče... Res, kaj se godi čudež ali kaj!...

Urno si ogleda Primož čudne sadove in ugotovi, da so se vsi sadeži spremenili v zlato jagode...

Kakor vkopan obstane in se ozre okrog. V tistem čuje za hrbotom lomstenje in izza skal se prikaže — kosmata žival.

"Jej, jej!" se prestraši Primož in spozna, da se mu bliža — medved...

Primož se naglo okrene in hoče steči navzdol v dolino. Medved pa se postavi na zadnje noge in glasno in jasno zakriči: "Stoj, kdor si tukaj!"

Trgovca obstane do smrti prestrašen, medved pa začne govoriti in pravi: "Kako to, da si zašel v moje domovanje. Ne veš, da nima nihče pravice hoditi okrog mojega doma?"

Prestrašeni mož se opravičuje in pove, kaj ga je prignalo do skalovja. Preden je odšel z doma, ga je zaprosila hčerka Pavlica za šopek jagod. Domov grede je spodaj v dolini ugledal ženo in hčerko in ti dve sta mu povedali, da rasejo tu-gori v bregu najlepše jagode.

"Ali je res, kar pripoveduješ o hčerki Pavlici?" zabrunda medved. "Tako je res, kakor sem povedal", pritrjuje trgovec.

"Zdaj se spomni zadnjič svoje hčerke", zarentači zverina in plane na trgovca. "Požri te bom!"

Trgovca se ustraši tako, da prebledi in pade na kolena. "Odpusti mi, nevedniku", zaprosi milo in vzdigne roke.

"Naj bo", zarentači zverina in obstane tik pred trgovcem.

"Naj bo", reče še enkrat. "Izpuštim te, a obljudi mi, da mi izročiš tistega, ki te bo prvi pozdravil na domačem pragu."

Primož zaskrbljeno pomisli, a zverina ponovno plane nanj, tedaj trgovec priklama v oblubo. V poslednjem trenutku se spomni, da ga bo znabiti najprej pozdravila vratarjeva hčerka Anica, ki sedi vse dni pri oknu poleg vrat in plete nogavice.

"V treh dneh pridem na tvoj dom, če mi ne pripelješ onega, kar si mi obljudil", konča zverina razgovor in odide v brlog.

Ivan; Buenos Aires:

Privid

Ah, prav tako-kot tistikrat ko deček sem od doma šel in le nazaj domov želel pod rodni krov na skedenj spat: — Mi v srečo je sedaj!

A zdaj ne smem nazaj! S tujine tja čez morje zrem za ladjo, ki se zgubljava, črna pika le še plava, zgine, — ves zmučen kam ne vem.

Ob bregu dalje tiho grem, sedem, — duša mi zasniva, morje trudne noge ymiva; — vedno više k nebu pnem: Oj rodna zemlja, dom, planina!

Ah, moja draga domovina! Pod sabo vzrl sem te opojno v dišečem evetju, vso spokojno, očiščeno krivic, gorj, ki segale so do neba.

Nato beži trgovec tako naglo iz grozotnega kraja kakor bi mu kdo kuril pod nogami. Že nizko v dolini se ozre na skrivnostne Medvedove skale in še tedaj se stresa zaradi prestalega strahu in groze.

Na pol živ dospe Primož domov in pove svoji ženi, kar je doživel pod Grašico. Žena plane v jok, ko zve, da ga je na domače mpragu najprej pozdravila hčerka Pavlica. V tistem se je vračala ravno z vrta. Ko je ugledala vračajočega se očeta, je stekla k njemu in tik pred vrati se mu je ovila okrog vratu in ga je prva izmed vseh domačih pozdravila in poljubila.

Tri dni se je vsa trgovčeva družina žalostila. Tudi sinku in hčerki sta oče in mati naslednji dan povedala, kaj se je očetu primerilo takrat, ko je šel nabirat jagode.

"Ne bojte se!" hrabri Peter očeta, mater in sestro. "Glejte, zdaj imam odlično orožje, ki mi ga je prinesel oče s poti. Če pride pred hišo oni grozanski medved, se bom skril v lino na podstrešju in ko bo hotel zverina v hišo, jo bom ustrelil."

Oče potrpežljivo pogumnega sinka po glavi in zaskrbljeno pove, da je medved tako orjaški, da bi mu strel iz pištole ne storil prav nič hudega.

Najnovejšo blago za leto 1939-1940
SUPERLAN in CAMPER
dobite v zalogi v krojačnici

"PRI ZVEZDI"

Ugodno priliko nudim svojim klientom s plačevanjem na mesečne obroke. — Obiščite me in se bodele sami prepričali

Cene nizke.
Za obilen obisk se priporoča rojakom

STANISLAV MAURIČ

TRELLES 2642 U. T. 59 - 1232

nela po njem, — nikdar še ni moški posedoval njenega srca v toliki meri, nihče ni bil deležen v toliki meri njene ljubezni.

Njegovo postopanje pa je bilo kljub temu nedostojno.

Carica mu je darovala svoje srce, najmočnejša evropska vladarica mu je postala zvesta in nežna ljubica. — Potemkin pa ji je kljub temu postal nezvest, izneveril se ji je radi uboge Elizabete Voroncov! Radi tega ga mora kaznovati!

— Ne bom ga ubila! — se je tolažila carica Katarina. — Lahko bi ga tudi obsodila nasmrtno, toda ne, nikdar bi ne mogla uničiti njegovega življenja.

Potemkin bo živel, — preživel bo najmanj leto dni v samostnem samostanu, — z višine njegove slave in moči ga bom strmoglavila v najglobljo bedo.

Aleksander je pozabil, da sem jaz mogočna, — ta revež misli, da zna moja roka vedno samo božati. Sedaj pa naj začuti, da znam zavijati tudi bič!

Carica je prišla do jezera. Že iz daljave je videla množico pisanih lampijončkov, ki so bleščali na vodni površini.

Toda Katarina je poskrbela, da bodo vse te lučke ugasnile, ko se bo nahajala s Potemkinom v gondoli.

Svojemu intendantu je ukazala, da odstrani iz okolice jezera, kakor tudi s samega jezera vse ljudi, tako da bo nemotena s Potemkinom v gondoli.

pijoni so polagoma ugašali. Jezero je ležalo sedaj pusto, lampijončkov je bilo malo, ob vznožju stopnic, — gondolierji so odšli, — ker so jim naročili, naj gredo v dvorno kuhinjo na večerjo.

Na obali je slonel, oprt na drevo, Potemkin, Gianettino pa je sedel v svoji gondoli.

Carica je že od daleč zagledala Potemkina.

Še enkrat jo prevzame njena stara

ljubezen.

Kako bi bilo, če bi mu zopet odpustila, če bi mu odkrito priznala, da ji je dobro znan načrt njegovega bega?

Ali ne bi njena lepota in njena moč zadostovali, da uniči svojo tekmovalko?

Morda!

Katarina sklene, da bo govorila z njim naravnost in odkritosrčno. Potem ne bo pobegnil z Elizabeto, potem mu Platon Subov ne bo mogel napovedati aretacije.

Čim bolj se je bližala Potemkinu, tem bolj je čutila, da se je loteva njena stara strast in ko je že stala poleg njega, ga objame in zadrhti.

143. POGlavJE

Ujeta carica

— Oh, moja Katarina! — vzklikne Potemkin, ki je sklenil, da bo zadnjič v svojem življenju igral komedijo, — s kakim hrepenenjem sem te pričakoval!

— Res, s hrepenenjem? — zašepeče carica in se privije k njemu. — Ali si se res veselil mojega prihoda, ali se lahko zakolneš?

— Prisegam ti, Katarina, da sem vroče hrepenel, ko sem te pričakoval pod tem hrastom.

Vroče hrepenel?

Toda po kom? — Po meni, ali po — Elizabeti?

Ta misel jo je razkačila in Katarina sklene, da bo zopet začela borbo z Elizabeto.

Nekoč se je že borila z njo, — sedaj se bo zopet borila, toda ne bo si pomagala z nobenim drugim orožjem, razen s svojo lepoto in milino.

Potemkin jo objame.

Toda kje so bile njegove misli? Misli je na malo vrtno hišico, na oni paviljon, ki se je imenoval "Samotar".

Tam ga je gotovo že pričakovala Elizabeta.

Ljubljena deklica ne sme predolgo čakati nanj.

Kmalu bo dal Gianettinu dogovor

jeni znak, nato bo pobegnil na obalo, nato pa — nato bo gondolier že storil svojo dolžnost.

— Ali si naročil gondolo? — zašepeče Katarina.

— Sem, glej, tam naju pričakuje.

— In gondolier?

— Je zanesljiv. — Benečan je.

— Ali razume ruski jezik?

— Niti besedice!

— Ali me pozna?

— Še nikoli te ni videl.

— Dobro, daj mi svojo roko, — odvedi me h gondoli!

Oba se podata h gondoli, roko v roki, kakor ob najsrečnejšem času svoje ljubezni.

Katarina je morala vedno in vedno gledat krasnega Potemkina, ki ga sedaj ni več pačila črna obveza.

Njegovo stekleno oko je izgledalo kakor pravo.

Ona se nasloni na njega, — čutila je njegovo bližino, — zopet se je nahajala popolnoma pod njegovim vplivom.

Oh, kako je v tem trenutku sovražila onega Gregorja Orlova, ki se je drznil, govoriti ji o svoji ljubezni. Njega naj usliši, njega naj še enkrat objame!

— Ne, nocoj ga bo strahovito udarila, nocoj bo tega nevarnega človeka enkrat za vselej uničila, njen udarec ga bo zadel v sredino srea.

Katarina in Potemkin dospeta do obale.

Gianettino počasi vstane in se prikloni.

Mesec je prisvetil izza gore. S svojjo blede svetlobo je razsvetljeval okolico.

Mlad gondolier pogleda Katarino.

— Lep je ta Benečan! — zašepeče Katarina.

Gondolier se zdrzne. — začudeno je gledal Katarino. — Čudno, kje je že videl ta obraz?

Ni se spominjal, da bi jo že kedaj videl, — toda prepričan je bil, da je ta obraz poznal. Ali je bila morda že v Benetkah? Morda jo je tam vo-

zil v svoji gondoli?

— Ne, ne, — ta obraz je videl nekoč, — videl je njeno sliko!

Potemkin in carica sedeta v gondoli, Gianettino pa prime za vesla.

Gondola zdrči po gladki površini, tako nežno in lahkotno kakor da bi jo vodile pošastne roke.

Noč je bila prekrasna. Lahen večer je hladil Katarinin žareči obraz, iz daljave se je slišala godba, na visokem drevesu so prepevali slavčki.

Katarina se nasloni na Potemkina, — divna priroda jo je popolnoma prevzela.

— Aleksander, — zašepeče ona, — povej mi, ali me ljubiš?

— Povej mi resnico, edini moj, — zaklinjam te, — ti niti ne slutiti, kaj je vse odvisno od tvojega odgovora.

Aleksander, ali me še ljubiš?

— Ti veš, carica, — odvrne Potemkin, ki se je moral truditi, da je lahko lagal, — ti veš, da te ljubim.

— Ali ne, Aleksander, (ti sam vidiš, da me boš moral vedno ljubiti) — vpraša zapeljiva žena in objame s svojimi mehki rokami Potemkina.

Glej Aleksander, zate sem vse žrtvovala, ponižala sem se v oči ljudi, ki me imenujejo blodnico, ker pripadam tebi.

— A Orlov? — hoče vprašati Potemkin, toda pravočasno se vgrizne v ustnice in ničesar ne odgovori.

Zdelo se je, da je Katarina uganila njegovo tajno misel, ker je sedaj vzkliknila z glasom, ki se je tresel od razburjenja.

— Vem, kaj mi lahko na to odgovoriš. Ti sedaj gotovo misliš na Orlova, pozabljaš pa, da ga nikoli nisem ljubila, temveč, da so me razmere prisilile, da sem trpela razmerje z njim.

— In da veš, Aleksander, — Orlov je zopet nocoj ležal pred menoj, na kolenih me je rotel, pred četrt ure, naj bi bila zopet njegova.

— Kaj si mu na to odgovorila?

— Zavrnila sem ga! Kako moreš misliti, moj Potemkin, da bi mogla

Znabiti ga bi tako le še bolj ujezil.

Med razgovorom se ustavi pred hišo voz. Vsi planejo k oknu in kaj ugledajo? V voz so vpreženi štirje jeleni, štirje srnjaki in štirje volkovi. V vozu pa sedi medved. Urno plane iz voza in odhiti po stopnicah v Primožovo stanovanje. Oče, mati, sestra in brat stoje kot vkovani. Pa se najprej znajde gospodinja. Preden medved potrkna na vrata, skrije mati hčerko v omaro. Tedaj pa že potrkna zverina na vrata. Primož hiti odpirat in medved ga pozdravi:

"Trije dnevi so minuli. Vse vem, da si srečal najprej hčerko, kakor mi je pravil moj sel, bistri sokol, ki sem ga poslal oprezat za teboj. Pri tej prici mi izroči hčerko", jezo zarentači zverina.

"Tako jo pokličem", odvrne Primoževa žena in odhiti po stopnicah navzdol.

Žena pa se oglasi pri hišnikovi Anici.

Tedaj je bila sama doma. Sedela je pri oknu in pletla nogavico. Ko je ugledala čudno vozilo s čudno vprego in še bolj čudnim gostom — medvedom, je zatrepetala in prebledela.

Močno se je branila ko ji je ukazala trgovka, da mora s čudnim gostom medvedom. Na skrivaj ji je prinesla obleke njene sovrstnice Pavlice. In vratarjevi hčerki je bilo v olajšanje, ko so jo oblekli v razkošne obleke. (Dalje prihodnjič)

kedaj pripadati kakemu drugemu moškemu, razen tebi? Ničesar drugega ne zahtevam od tebe, bodi mi zvest!

— Toda jaz se mti vendar zvest, Katarina!

— Ne, ne, Potemkin, ti nisi napram meni dovolj odkritosrčen in iskren. Jaz vem, da tvoje srce zadnje dni ni več pripadalo meni, vem, da se je med tebe in mene zopet vrnila neka druga žena! Ah, ti si prebledel, vidim, — opazila sem, to te je izdalo!

— To je mesec, — zajecelja Potemkin. — To je blede lunina svetloba.

Potemkin zadrhti.

Prestrašil se je, ko je slišal njene besede, ki so Katarini nehote ušle. Kaj naj pomenijo te caričine besede?

Ali je poznala njegovo skrivnost? Ali je vedela, kaj se je zgodilo v vrtnem paviljonu?

Ali je spoznala Elizabetino masko?

Ali je zvedela kdo je doktor Be-talevič?

Če je carica kaj zaslutila, če ji je kak ovaduh vse javil, — oh, Bog, potem je Elizabeta izgubljena!

Potemkin je neprestano mislil na svojo ljubljeno, na nevarnost, v kateri se je sedaj nahajala.

— Aleksander, — vzklikne Katarina, glas pa ji je drhtel.

Potemkin jo plašno pogleda.

Ona ga pogleda s svojimi ognjenimi očmi, prime ga za roko in reče:

— Aleksander, jaz vem vse!

— Ti veš?

Potemkin je pogledal ves prestrašen Katarino.

Ni vedel, kaj naj stori, — najraje bi še sedaj dal znamenje gondolierju, naj zapelje gondolo do obale, da bo lahko pobegnil, ker je na vsak način hotel opozoriti Elizabeto na nevarnost in jo odpeljati iz bližine nevarne nasprotnice. (Dalje prihodnjič)